*Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!*

# ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН. № 94 (8084). ● 19 май, 1983 йил ● ПАЙШАНБА ● Баҳоси 3 тийин

## ОБЛАСТДА БИРИНЧИ БЎЛИБ

### БЕКОБОД ВА КАЛИНИН РАЙОНИ ПИЛЛАКОРЛАРИНИНГ МЕҲНАТ ҒАЛАБАСИ

Бу йил Бекобод райони пиллакорлари қурт боқишни намунали ўтказдилар. Хўжаликларда ўзаро мусобақа авж олдирилди. Баргдан тежамли фойдаланишга қаратилган конкрет тадбирлар амалга оширилди. Шу туфайли пилладан юқори ҳосил етиштирилди. Пилла териш ва давлатга топшириш уюшқоқлик билан бошланди. Натижада дастлабки меҳнат ғалабаси қўлга киритилди. Бекободлик «кумуш тола» ижодкорлари ҳам планни бажарганликлари ҳақида ғалаба рапортига имзо чекдилар. Пландаги 184 тонна ўрнига 185 тонна хом ашё сотилди. Ҳар қути қурт уруғидан 70 килограммдан пилла териб олинди.

Дзержинский номли, «Победа» колхозлари, «Партия XXV съезди», Ойбек номли, «Далварзин», Мавлонов номли совхозларнинг пиллакорлари, айниқса, яхши натижага эришдилар.

Бекободлик пиллакорлар аввалги мажбуриятларини қайта кўриб чиқиб, янги оширилган мажбурият олдилар. Улар умумий пилла салмоғини 220 тоннага етказиш учун курашмоқдалар.

* * *

Калинин райони қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари КПСС XXVI съезди қарорларини амалга ошира бориб, Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини авж олдириб, ўн биринчи беш йилликнинг учинчи йили топшириқларини бажаришда дастлабки меҳнат ғалабасини қўлга киритдилар. 18 май куни районда пилла етиштириш ва давлатга сотиш халқ хўжалик плани муддатидан илгари бажарилди. Пландаги 132 тонна ўрнига 132,5 тонна пилла топширилди.

Бу муваффақиятга Орджоникидзе номли, Калинин номли, Куйбишев номли, «Москва», «Партия XX съезди» колхозлари, «Қорасув», «Партия XXI съезди», «Назарбек», «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги», Гагарин номли совхозлар катта ҳисса қўшдилар.

Пиллакорлар ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, зиммаларига оширилган мажбурият олдилар. Улар давлатга топшириладиган ялпи пилла миқдорини 150 тоннага етказишга аҳд қилдилар. Ҳар қути қурт уруғидан 80 килограммдан қимматбаҳо хом ашё олинишини таъмин этишга сўз бердилар.

## ҚИШЛОҚДА КОЛЛЕКТИВ ПУДРАТИГА КЕНГ ЙЎЛ

Авжи йиғим-терим қизғин палла эди. Райондан колхозга телефон қилишди.

— Сизларга ҳашарчиларни юборяпмиз,— деб айтишди.

— Ғамхўрликларингиз учун раҳмат,— деб жавоб беришди колхоздагилар,— лекин биз ҳосилни ўз кучимиз билан териб олишга қарор қилганмиз. Ҳаммамиз шунга келишганмиз.

— Ихтиёр ўзларингизда,— деб айтишди райондагилар, — теримни ёғин-сочинли кунларгача чўзиб юбориб, қийналиб қолмасаларингиз бўлгани.

— Йўқ, бунга йўл қўймаймиз.

Бу суҳбат ўтган йил кузида Бўка районидаги Тимирязев номли колхоз раҳбарлари билан бўлиб ўтган эди. Ҳамма нарса ҳисоб-китобли. Агар сарф-харажат кўпайиб кетса колхозчиларнинг даромади камайиб кетади. Шунинг учун ҳам улар ҳосилни кўпроқ техника ёрдамида, ўз кучлари билан териб олишга аҳд қилдилар. Сўзларининг уддасидан чиқдилар. Чунки колхоз 1982 йилнинг бошидан буён бригада пудрати асосида ишлашга ўтган эди. Натижа ғоят қувончли бўлди. Ҳосил эрта етилди, терим барвақт бошланди. Ҳар гектаридан 42,7 центнердан хирмон кўтарилди. Соф даромад кўпайди. Колхозчиларнинг меҳнат ҳақи ошди. Бу бригада пудратининг ҳосияти, қудрати ва шарофати эди! Шунинг учун ҳам бу колхоз республикамиздаги бир группа илғор хўжаликлар қатори Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг коллектив пудратини колхоз ва совхоз ишлаб чиқаришига жорий этишни кучайтириш тўғрисидаги қарорида тилга олиб ўтилди. Бу бежиз эмасди. Хўжалик миришкорлари бригада пудратининг афзаллигини амалда синаб кўриб, бу усулнинг истиқболли эканлигига қатъий ишонч ҳосил қилган эдилар.

Пудрат — бу меҳнатнинг пировард натижасига қараб ҳақ тўлаш демакдир. Пировард натижа эса агротехника тадбирларига оид ҳар бир иш циклининг юксак сифатли, ўз вақтида бажарилишига, ажратиб берилган моддий-техника ресурсларидан тежамли ва оқилона, ишнинг кўзини билиб, моҳирлик билан фойдаланишга боғлиқдир. Бу мақсадга эришмоқ учун коллективнинг ҳар бир аъзоси ишлаб чиқаришда актив қатнашмоғи, ўзига берилган топшириқни аъло даражада бажармоғи шарт. Бу табиийки, ҳар бир киши зиммасига катта масъулият юклайди. Бу масъулиятни яхши ҳис қилмайдиган лоқайдлар, дангасаларга, прогулчиларга коллективларда ўз-ўзидан ўрин бўлмай қолади. Чунки бирон ходимнинг ишда сусткашлик кўрсатиши ёки бўлмаса сифатсиз иш бажариши оқибатида мўлжалдаги тадбирлар барбод бўлиши мумкин. Бу эса пировард натижага салбий таъсир кўрсатади. Хўжалик билан бригада ёки звено ўртасида икки томонлама тузилган шартнома бажарилмай қолади. Коллектив аъзоларининг меҳнат ҳақи камайишига сабабчи бўлади. Шунинг учун ҳам бригада пудратида асосан коллективнинг онгли меҳнатига таянилади.

Дастлаб саноат корхоналари ва қурилиш ташкилотларида жорий этилган бу илғор иш услуби кейинги йилларда қишлоқ хўжалигида ҳам қўлланилмоқда. Коллектив пудрати, нарядсиз система бўйича ишлаётган жуда кўп хўжаликлар, звенолар ердан, техникадан ва бошқа моддий ресурслардан ғоят самарали фойдаланиб, юксак кўрсаткичларга эришмоқдалар. Деҳқончилик экинларидан юқори ҳосил олмоқдалар. Чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ҳам кўпаймоқда. Маҳсулот таннархи арзонлашиб, сифати яхшиланаётир. Хўжаликларнинг экономикаси мустаҳкамланмоқда. Соф даромад кўпайиб, колхозчи ва совхоз ишчисининг моддий манфаатдорлиги ортмоқда. Шунинг учун ҳам партия ва ҳукуматимиз бу прогрессив усулни ишлаб чиқаришга жорий этишни кучайтириш тўғрисида алоҳида ғамхўрлик қилмоқдалар.

Пойтахт области колхоз ва совхозларида ҳам бу илғор усулни кенг ёйиш борасида бирмунча ишлар қилинмоқда. Бўка районидаги Октябрь 40 йиллиги, Тимирязев номли колхозлар, Ғалаба районидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози, Бекобод районидаги Ленин номли, Янгийўл районидаги «Коммунизм», «Партия XXI съезди» колхозлари, кўплаб бригада ва звеноларда бу илғор усулнинг ишлаб чиқаришга жорий қилиниши ажойиб самаралар бермоқда.

Бригада пудрати, нарядсиз система бўйича ишлаш, сабзавотчилик, чорвачилик хўжаликлари фаолиятида ҳам муҳим роль ўйнамоқда. Ем-хашак етиштиришда бу усулни қўллаш чорва учун кўплаб, сифатли озуқа жамғариш имкониятини бераётир. Бу соҳада Бекобод райони, Калинин, Тошкент районларидаги айрим хўжаликларда яхши тажриба тўпланмоқда. Вазифа — партиямиз қарорлари асосида қишлоқда нарядсиз система бўйича ишлашни кенг жорий этиш учун илғор хўжаликларнинг тажрибасини пухта ўрганиб, оммалаштиришдан иборатдир.

Афсуски, айрим район ва хўжаликларда бу усул қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришига сусткашлик билан жорий этилмоқда. Бунинг боиси шундаки, ўша хўжалик раҳбарлари, мутахассислари меҳнатни ташкил этиш ва унга ҳақ тўлашнинг бу янги системаси моҳиятини, афзаллигини тўла тушуниб етмаётирлар.

Айримлар нарядсиз система—бу ерларни «қозиқлаб» бўлиб олиб ишлаш деб нотўғри ўйлайдилар. Амалда бу системанинг таги бўшлиги маълум бўлди. Шахсиятчилик тенденциялари вужудга келди. Шунинг учун ҳам ҳар бир район, колхоз ва совхозда бригада пудрати асосида ишлайдиган коллективларни уюшқоқлик кўрсатиб, самарадорлик билан ишлашларига эришмоқ учун аввало пудрат коллективларини, звено ва бригадаларни тўғри ташкил эта билиш зарур. Бунда звено аъзоларининг сони бирмунча камроқ бўлгани, 15—20 кишидан ортмагани маъқул. Аҳил, иноқ, бир-бирини тушунадиган, ҳурмат қиладиган аъзолар уюшган коллективларни вужудга келтириш керак. Бу—звенога аъзо бўлиб кирган ҳар бир ходим янгича система ҳақида, унинг истиқболи, моҳияти ҳақида тўла-тўкис тушунчага эга бўлмоғи лозим. Ана шундагина улар меҳнатга астойдил меҳр қўядилар, онгли интизом вужудга келади. Чунки бундай звенода ҳисобчи бўлмайди. Ишга чиқиш табелгагина ёзиб қўйилади, холос. Табелни эса бригадир ёки звено бошлиғи, улар бўлмаган тақдирда звенода ишловчи бирон киши тўлдириб боради.

Булардан хулоса шуки, пудрат усулида меҳнат қиладиган коллективларни тузиш ишларини пухта йўлга қўйиш керак. Бу хўжалик раҳбарлари, партия ташкилотлари, мутахассислар зиммасига катта масъулият юклайди. Айниқса, район агросаноат бирлашмалари хўжаликларда бригада пудратини кенг жорий этишда катта роль ўйнашлари зарур. Яқин вақтлар ичида қишлоқ хўжалигимизнинг етакчи тармоғи пахтачиликдагина эмас, деҳқончиликнинг бошқа барча тармоқлари ва чорвачиликда ҳам ана шу прогрессив усулда ишлашга тўла-тўкис ўтиш ғоят муҳим вазифадир.

Ҳозир қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари ҳаётида ғоят масъулиятли долзарб кунлар бошланди. Об-ҳаво қийинчиликларини мардона енгиб, катта майдонларда чигитларни қийғос ундириб, кўчатларни бут қилиб олган пахтакорларимиз ҳар туп ғўзанинг серҳосил бўлиб ривожланиши, мажбуриятларнинг сўзсиз бажарилишини таъминлаш имкониятини берадиган ҳосил етиштириш учун фидокорлик билан иш олиб бормоқдалар. Чорвадорлар, сабзавоткорлар ҳам ўзаро мусобақани авж олдириб мўл-кўлчилик яратиш, СССРнинг Озиқ-овқат программаси бажарилишига муносиб ҳисса қўшиш учун курашмоқдалар. План ва социалистик мажбуриятларни муваффақиятли адо этиш учун ҳаракат қилмоқдалар. Бу мақсадга эришишда эса меҳнатни ташкил этишнинг прогрессив пудрат усулини қишлоқда кенг оммалаштириш ғоят муҳим ва ҳал қилувчи аҳамиятга эгадир. Партия ташкилотлари бу соҳадаги ташкилотчилик ишларини тинмай кучайтиришлари керак. Бу партия талаби, давр талаби!

## ЯНА 2,5 ТОННА

ТОШКЕНТ. Навоий номли колхоз пиллакорлари мавсумни муваффақиятли якунладилар. Улар куни кеча қабул пунктига 13,6 тонна пилла топшириб, йиллик планларини шараф билан уддаладилар.

Пилла териш ва давлатга топшириш давом этмоқда. Ўз имкониятларини ҳисоблаб чиққан пиллакорлар қабул пунктларига яна 2,5 тонна «кумуш тола» етказиб беришга аҳд қилдилар.

Эришилган ютуқда Х. Бекматова, М. Олимова, М. Абдувалиева, Х. Деҳқонбоева сингари ўртоқларнинг ҳиссаси каттадир. Улар ҳар қути қурт уруғидан шу кунгача 105—115 килограммдан хом ашё топширдилар.

П. НИШОНОВ,
С. ШАМСУТДИНОВ.

## ЯНГИ БРИГАДИР

СЕПАРАТ машиналарини йиғувчи бригаданинг боши ташвишдан чиқмай қолди... Иши ой сайин орқага кетарди. Қўшни бригада йиғувчи слесари Раҳматулла Муҳаммаджонов ҳамкасбларига ачинар, қандай қилса иш юришишини ўйларди. Уларни мусобақага чақириб кўрди, бўлмади. Цех умумий партия йиғилишида танқид қилди, кор қилмади.

...Ўтган йилнинг дастлабки ойлари эди. Раҳматулла ака иш куни тугагач тўғри завод партия комитети секретари Тарас Кружильницкийнинг олдига кирди.

— Келинг, тинчликми?,— сўради партком секретари.

— Тинчлик, сиз билан маслаҳатлашгани келган эдим. — Раҳматулла стуллардан бирига ўтирди. — Бир таклиф бор эди. Мана, ёзиб келувдим...

Секретарь Раҳматулла узатган қоғозга кўз югуртирди.

— Қолоқ бригадага ўтиб ишламоқчиман денг, — деди сўнг савол назари билан. — Қийналиб қолмайсизми? Бу участкада ишлаш анча оғирку.

— Ҳа, бу ҳақда кўп ўйладим, ниҳоят шу қарорга келдим.

...Янги бригадир енг шимариб ишга киришди. У дастлабки ишни интизомни мустаҳкамлашдан бошлади. Бригадада беш киши ишларди. Уларнинг ҳар бири ўзича иш юритарди. Иноқлик бўлмагач, ишда унум бўлмасди. Ойлик планлар бажарилмасди. Ой давомида аранг 17—19 та СС—15—А маркали сепарат машиналар тайёрланарди.

— Бу аҳволда биз узоққа боролмаймиз, — деди Раҳматулла ака тушлик танаффус пайтида ишчиларни йиғиб. — Чекишга, дам олишга кўп вақт кетяпти. Дақиқаларнинг қадрига етмаяпмиз. Шунинг учун ишимизда ҳам, маошимизда ҳам барака йўқ. Келинглар, ҳозиргача беш киши бажарган ишни тўрт киши бўлиб бажарайлик. Оз куч билан кўп ишни қилсак, бундан фақат ўзимиз манфаат кўрамиз. Вақтнинг қадрига етсак, жараёнларни тезроқ бажарсак бўлгани

Бригада аъзолари бирбирларига қараб қўйишди. Беш киши уддалай олмаган ишни наҳотки, тўрт киши уддаласа?! Майли, синаб кўриш керак.

Биринчи кун ҳамма берилиб ишлади. Иш орасида ҳеч ким танаффус қилмади. Кечқурунга бориб натижа дарров кўзга кўринди. Тўғри, бироз чарчашди-ю, лекин иш унумини сезишгач, чарчоқ ҳам ёзилди. Ҳафта давомида ишлар яна ҳам баракали бўлди. Ой давомида тайёрланган машиналар сони 25 тага етди.

Механика йиғув цехининг бошқа ишчилари қолоқ бригададаги бу ўсишни кўриб ҳайрон бўлишди. Демак, ишласа бўлар экан-ку! Шу тариқа Р. Муҳаммаджонов бошлиқ бригада коллективи ғолиблар сафига чиқиб олди. Йил охирига бориб ҳар ойда тайёрланаётган машиналар сони 41 тага етди. Янги бригадирнинг уддабуронлигига ҳамма қойил қолди.

...Раҳматулла аканинг заводга ишга келганига 30 йилдан ошди. Дастлаб у слесарь бўлиб ишлади. Ўша пайтларда бор-йўғи битта цех бўлиб, у ҳам очиқ майдонда жойлашганди. Асосий ишларнинг барчаси қўлда бажариларди. Механизмлар эски, унумсиз эди. Ёш слесарь қийинчиликлардан қўрқмади, ўсиш ва улғайиш йўлини қидирди. Тезда меҳнати билан обрў қозонди. Кўпчилик оғзига тушди. Завод билан бирга у ҳам улғайиб борди.

Тажрибали йиғувчи-слесарь бугун бригада бошлиғи, талабчан ва меҳрибон мураббий. Унинг қўлида ишлаб, слесарлик касбини эгаллаган қатор шогирдлари ёнида мустақил ишлашаяпти.

Ўтган йилнинг охирларида Раҳматулла ака хизмат юзасидан Янгийўлга борди. Шу ерда у билан бўйчанги на бир йигит худди эски қадрдонлардек сўрашиб қолди.

— Раҳматулла ака, сизни яхши танийман, сиз ҳақингизда газета-журналларда ўқиганман, телевизордаги суҳбатларингизни тинглаганман, — деди у. — Мени ўзингизга шогирдликка олсангиз. Сизнинг касбингизга жуда-жуда қизиқаман. Яқинда ҳарбий хизматдан бўшаб қайтдим...

Р. Муҳаммаджонов нотаниш йигитнинг кутилмаган илтимосини ерда қолдирмади. Ўша куни Янгийўлдан икки киши бўлиб қайтишди. Янгийўллик Ҳабибулла Иброҳимов бугунги кунда бриганинг пешқадам слесарларидан. У устози билан ёнма-ён меҳнат қиляпти.

Р. Муҳаммаджонов ишлаётган «Узбекхлопкомаш» заводи барча пахта тозалаш корхоналарига ҳосилни қайта ишловчи машиналар етказиб беради. Мураккаб СС—15—А маркали сепарат машиналарини Раҳматулла ака бошлиқ бригада аъзолари сифатли йиғиб, буюртмачиларга жўнатияпти.

Бригада коллективи бу йил улкан мажбурият олиб меҳнат қилаяпти. Улар ойига пландаги 37 та ўрнига 40 тадан машина тайёрлашаяпти. Йиллик планларини Тошкентнинг 2000 йиллик юбилейигача бажаришга сўз беришган. Бугунги суръат мажбуриятга яраша бўлаяпти.

Р. Муҳаммаджонов ҳалол меҳнати билан элга таниляпти. Унинг кўксини Ленин ордени ва бошқа кўплаб нишонлар безаб турибди. Бу ҳурмат ва эътибор ветеран ишчини доим олға ундаяпти.

Раҳматулла ака ҳозир рационализатор сифатида ҳам машҳур. Унинг таклифи билан ишлаб чиқаришга ўндан ортиқ янгиликлар киритилди. Корхона бундан кўплаб иқтисодий самара кўрди. Яқинда унга «Аълочи рационализатор» деган нишон берилди.

Яқинда уни ҳамкасб дўстлари, ёру-биродарлари яна бир хушхабар билан қутлашди. Р. Муҳаммаджонов машинасозлик ходимлари область мукофотининг лауреати бўлди.

Ҳозир унинг ишлари яна ҳам кўпайган. У цех партия ташкилотининг бюро аъзоси, цех касаба союз ташкилоти раисининг ўринбосари ҳамда завод халқ контроли группасининг сифат бўйича комиссия аъзоси сифатида ҳам актив фаолият кўрсатяпти.

Актив, тадбиркор ишбоши Р. Муҳаммаджонов меҳнат қилиб чарчамайди. Аксинча, завқ олади. Қалби доимо яратиш ишқи, келажак орзуси билан ёнади. Ундаги бу хислат шогирдларига ҳам ўтиб бораяпти.

С. МАТЕҚУБОВ.

### ОБЛАСТЬ МУКОФОТИ ЛАУРЕАТЛАРИ

## «ЎЗ ХАЛҚИМНИНГ ТИЛИМАН...»

Совет адабиётининг ажойиб устаси, Ўзбекистон ССР халқ шоири, Ленин мукофоти ва СССР Давлат мукофотларининг лауреати Ғафур Ғуломнинг бу сўзларида унинг ҳаёти ва ижодининг моҳияти ифода этилган. У ўзининг ижодий изланишлари ва муддаоларини коммунистик жамият қурувчи халқнинг ишлари ва фикр-ўйлари билан қиёс қилар эди. Навоий номли Ўзбекистон ССР давлат академик Катта театрида 17 май куни Ғафур Ғулом туғилган куннинг 80 йиллигига бағишлаб ўтказилган тантанали кеча қатнашчилари ана шуни таъкидладилар. Ўзбекистон, бошқа қардош республикаларнинг таниқли маданият арбоблари, Тошкент жамоатчилигининг вакиллари шу ерга йиғилдилар.

Кечани Ўзбекистон Ёзувчилар союзи правлениесининг биринчи секретари С. О. Азимов очди.

Ўзбекистон халқ ёзувчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони К. Яшин, СССР Ёзувчилар союзи правлениесининг секретари, «Дружба народов» журналининг бош редактори С. А. Баруздин, Ўзбекистон ССР халқ ёзувчилари Н. Сафаров, Ҳ. Ғулом, республика Ёзувчилар союзи правлениесининг секретари Б. С. Пармузин, прозаик ва драматург Ў. Р. Умарбеков, шоирлар, Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреатлари А. Орипов, Ҳ. Худойбердиева, Э. Воҳидов сўзга чиқиб, ўзбек совет адабиётини, бутун Ватан маданиятини ривожлантиришда Ғафур Ғуломнинг ижодий мероси ғоят катта аҳамиятга эга эканлиги тўғрисида гапирдилар.

Ғафур Ғулом ўз асарларининг бош қаҳрамонлари— ишчи ва деҳқонларнинг ҳаётини чуқур билганлиги таъкидлаб ўтилди. Шоирнинг ўзи меҳнаткаш инсон йўлини босиб ўтиб, жонажон ўлкадаги революцион ўзгартишларда актив қатнашди. Унинг йигирманчи йилларда яратган биринчи шеърлари сафдош комсомолларнинг қаҳрамонона ишларини тараннум этади, Улуғ Октябрь, социализм тўғрисидаги ҳақиқатни оддий кишилар онгига етказган ўқитувчилар ҳақида ҳикоя қилади. Ғафур Ғулом ҳар бир совет кишисига чексиз азиз бўлган сиймо — Владимир Ильич Ленин образига худди ўша пайтда илк бор мурожаат этган эди. Йигирманчи йилларнинг охирларида, ўзини батамом адабий ижодиётга бағишлаган Ғафур Ғулом машҳур «Турксиб йўлларида» шеърини, давр нафаси, бунёдкорлик меҳнатининг қувончи, биринчи беш йилликлар қаҳрамонларининг ғайрат-шижоати аниқ сезилиб турган бошқа асарларни ёзади.

Улуғ Ватан урушининг суронли йилларида Ғафур Ғуломнинг қалами фронтларда Ватан ҳимоячилари билан бирга жанг қилди, уларни жанговар жасоратларга чорлади, жангчиларнинг мислсиз қаҳрамонликларини шарафлади ва босқинчиларни лаънатлади. Ўша вақтда ёзилган «Мен Шарқдан келаётирман» китоби СССР Давлат мукофотига сазовор бўлди.

Ғафур Ғуломнинг урушдан кейинги ижодиётида Советлар мамлакати ҳаётида содир бўлган барча муҳим воқеалар ўз ифодасини топди: у уруш вайрон қилган хўжаликни қайта тиклаш ва космосга қилинган биринчи парвоз тўғрисида ёзади, «Ленин ва Шарқ» катта шеърий туркуми устидаги ишни ниҳоясига етказади. Бу шеърий туркумда тинч бунёдкорлик меҳнати қувончи учун улуғ Ленинга, жонажон Коммунистик партияга барча халқлар номидан чексиз миннатдорчилик туйғуси изҳор этилади.

Кечада таъкидлаб ўтилганидек, атоқли шоир ва прозаик, публицист ва таржимон — Ғафур Ғулом асарлари маданият арбобларининг кўпгина авлодлари учун ажойиб мактаб бўлиб қолди.

Тантанали кечада КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари Е. А. Айтмуротов, М. М. Мусахонов, Т. Н. Осетров, И. Б. Усмонхўжаев, А. А. Хўжаев, Н. Ж. Худойбердиев, Н. М. Маҳмудова, Л. Н. Мелкумов, КПСС Марказий Комитетининг сектор мудири В. П. Поляничко, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари Г. М. Орлов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари Р. Ҳ. Абдуллаева, Қ. А. Аҳмедов иштирок этдилар. (ЎзТАГ).

## ОЛИМЛАРНИНГ БУТУНИТТИФОҚ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

Уруш ва тинчлик тўғрисидаги масала инсониятни ҳамиша тўлқинлантириб келган. Бугунги кунда бу масала планетамиз аҳолиси олдида ниҳоятда ўткир бўлиб қолди, чунки қуроляроғнинг қудрати ҳали ҳеч қачон шу қадар вайронгарчилик келтирувчи ва бутун инсониятга шунчалик таҳдид қилувчи кучга эга бўлмаган эди. Планетанинг тақдири учун олимлар зиммасига алоҳида масъулият юкланади. Улар термоядро урушининг ҳалокатли оқибатларини айниқса равшан тасаввур этадилар. 17 май куни Москвада олимларнинг инсониятни ядро уруши хавфидан халос этиш учун, қуролсизланиш ва тинчлик учун курашга бағишланган Бутуниттифоқ конференцияси очилди. Конференция қатнашчиларини инсоният дуч келган мураккаб ва хатарли вазиятни объектив равишда аниқлаб олишга бўлган астойдил истак, бу вазиятдан қутилиш йўлини қатъиян қидириб топиш нияти бирлаштириб турибди.

СССР Фанлар академияси президиумининг раҳбарлари, чет эллик таниқли олимлар, Пагуош ҳаракатининг раҳбарлари конференция президиумидан жой оладилар.

СССР Фанлар академиясининг президенти академик А. П. Александров олимларнинг урушга қарши анжуманини кириш нутқи сўзлаб очди. А. П. Александров бу учрашув термоядро фалокатига қарши курашда тинчликсевар кучларни бирлаштиришда муҳим қадам бўлади, деб умид билдирди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитети секретари академик Б. Н. Пономарев «Халқаро хавфсизликни мустаҳкамлашда олимларнинг роли тўғрисида» деган мавзуда доклад қилди. Барча совет кишилари, ҳозирги дунёдаги барча холис ниятли ва ақл-фаросатли кишилар каби совет олимлари ҳам, деди у, вужудга келган халқаро вазиятдан чуқур ташвишланмоқдалар. Дунё масъулиятли тарихий бир пайтни бошидан кечирмоқда. Ривожланиш қайси йўналишдан бориши тўғрисидаги масала ҳал этилмоқда.

«Карл Маркс таълимоти ва СССРда социалистик қурилишнинг баъзи масалалари» деган мақоласида Ю. В. Андропов қуйидагиларни уқтирди: «Тинчликни сақлаб қолиш, термоядро ҳалокатининг олдини олиш зарурлиги бугунги кунда халқларни тўлқинлантириб турган энг асосий масаладир. Бизнинг партиямиз, Совет давлати учун, планетадаги барча халқлар учун халқаро майдонда бундан ҳам муҳимроқ вазифа йўқ». Ҳақиқатан ҳам умуминсоний аҳамиятга эга бўлган шу вазифани ҳал этиш учун даставвал ғоят кенг халқ оммаси уруш хавфининг характери ва миқёсларини чуқур англаб олиши уруш хавфи қай томондан чиқаётганлиги тўғрисида равшан тасаввурга эга бўлиши зарур, планетадаги барча тинчликсевар кучларни ҳар томонлама сафарбар этиш ва уларнинг ҳаракатларини бирлаштириш зарур. Мана шу умумхалқ ва интернационал ишда олимлар муҳим роль ўйнайдилар. Улар ўз билимлари ва тажрибаси, ўзларининг илмий обрў-эътибори билан инсониятни ядро ҳалокатидан омон сақлаб қолиш ишига салмоқли ҳисса қўшишлари мумкин ва лозим. Эндиликда илм-фан инсонпарварлигининг, унинг халқлар олдидаги жавобгарлигининг энг юксак кўриниши мана шундадир.

Олимлар — табиётшунослар ҳам, ижтимоий фанлар намояндаларининг ҳам бурчи даставвал бутун инсоният учун ядро урушининг оқибатлари тўғрисидаги ҳақиқатни ҳар томонлама очиб кўрсатишдан иборатдир, деб таъкидлади Б. Н. Пономарев.

Қўшма Штатлар таркиб топган ҳарбий мувозанатни бузишга, Совет Иттифоқи ва социалистик мамлакатларга нисбатан устунликка эришишга жон-жаҳди билан уринмоқда. Мўлжалга жуда аниқ бориб тегиши, бошқа томоннинг мустаҳкамланган ер ости шахталарига беркитилган ракеталарини яксон қилишга қодирлиги билан фарқ қиладиган ракета-ядро қуролининг янги турлари ишлаб чиқилмоқда. Ядро урушининг «мақбуллиги»ни ва «бу урушда ғолиб чиқиш» мумкинлигини асословчи доктриналар пропаганда қилинмоқда. Американинг ядро кучларини янгилаш деб аталган программасининг асосий ғояси мана шундай ва АҚШ Совет Иттифоқидан ўрнак олишдан — ўз зиммасига ядро қуролини биринчи бўлиб ишлатмаслик тўғрисидаги мажбуриятни қабул қилишдан қаттиқ бош тортаётганлигининг сабаби ҳам мана шундадир.

Европада Америка ракеталарининг жойлаштирилишини гўё «Советларнинг ракета қудрати ошиб кетди» деган сохта гаплар билан оқлашга уринмоқдалар. Ю. В. Андропов олға сурган таклиф муносабати билан ана шу гапларнинг асоссизлиги айниқса равшан кўриниб турибди. Шу таклифнинг амалга оширилиши СССР билан НАТОда баббаравар миқдорда аммо ҳозиргига қараганда анча кам ракеталар, самолётлар ва портловчи зарядлар қолишини билдирган бўлур эди. Совет Иттифоқи Европада ўз ракеталари ва улардаги портловчи зарядлар сонини 1976 йилдагига нисбатан анча паст даражага қадар қисқартиришга рози бўлаётганлиги факти НАТОнинг «тўла қуролланиб олиш» режаларининг мутлақо сохталигини батамом фош қилади.

АҚШ ва унинг иттифоқчилари агрессив доираларининг авантюра йўлига Совет Иттифоқи ва социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари ядро урушининг олдини олиш, қуролсизланиш, кескинликни юмшатишни сақлаб қолиш ва уни чуқурлаштиришдек амалий программани қарама-қарши қўймоқдалар, деди докладчи. Бизнинг давримизда халқаро муносабатларнинг ўзига хос хусусиятларини марксча-ленинча тадқиқ этиш Совет Иттифоқи Коммунистик партияси билан Совет давлатининг мана шу ташқи сиёсий стратегиясини ишлаб чиқишда ғоят катта роль ўйнайди.

АҚШ ва НАТОнинг агрессив йўли Совет Иттифоқи билан социалистик ҳамдўстлик мамлакатларини бизнинг хавфсизлигимизни тегишли тарзда таъминлайдиган чораларни кўришга мажбур этади, албатта. Совет олимлари давлатимизнинг мудофаа қобилиятини мустаҳкамлашга, агрессияни жиловлашнинг таъсирчан моддий воситаларини яратишга катта ҳисса қўшдилар. Бу ҳисса Ер юзида тинчликни сақлаб қолишда ниҳоятда муҳим роль ўйнади ва ҳамон шундай роль ўйнамоқда.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари Ю. В. Андроповнинг нутқлари, шу жумладан Финляндиядаги жамоат ташкилотлари вакилларининг саволларига жавоблари ҳам (бу жавоблар СССРнинг таклифларини бир бутун комплексда баён этади) инсониятни атом урушидан ҳалос этиш программасидир. Совет Тинчлик программаси тинчлик позицияларини ҳар томонлама мустаҳкамлаш ва Ғарбдаги агрессив доираларнинг совуқ урушнинг қандайдир «иккинчи шаклини» тиқиштириш йўлидаги уринишларига изчиллик билан зарба бериш мақсадини кўзлайди.

Совет олимлари тинчлик ишига ғоят содиқдирлар, деб давом этди докладчи. Улар партия, Совет давлати ўз меҳнатлари самараларидан тинчлик ишига, халқлар манфаатларига зарар етказган тарзда ҳеч қачон фойдаланмаслигини биладилар. СССР Фанлар академияси атомдан фақат тинч мақсадларда фойдаланиш учун курашиб, тинчлик ҳимоячиларининг олдинги сафларида бормоқда. СССР олимлари совет ва халқаро жамоатчиликнинг урушнинг олдини олиш ва қуролланиш пойгасини жиловлаш учун кураш ҳаракатида актив иштирок этмоқдалар.

Олимларнинг инсоният тақдиридан ғоят ташвишланаётганлиги, деди пировардида докладчи, халқларнинг мустаҳкам тинчлик учун, ер юзида ҳаётни сақлаб қолиш учун олиб бораётган кескин курашига ёрдам берадиган барча янги актив ҳаракатларда ўз аксини топсин. Олимларнинг инсониятни ядро уруши хавфидан халос қилиш учун, қуролсизланиш ва тинчлик учун курашга бағишланган ҳозирги Бутуниттифоқ конференцияси бу олижаноб мақсадга яхши хизмат қилади, деб ўйлайман!

СССР Фанлар академиясининг вице-президенти, академик Е. П. Велихов ўз докладини «Илм—фан ва ядро уруши хавфига қарши курашнинг энг муҳим проблемалари»га бағишлади.

Асримизнинг саксонинчи йилларини, деди у, инсоният тарихидаги энг мураккаб даврлардан бири деб таърифлаш мумкин. Бир томондан, бу йилларда илм-фан янада равнақ топди, унинг таъсир доираси кенгайди, турли илмий фанлар бирлаштирилди. Бошқа томондан, бу тинчлик учун, термоядро ҳалокатининг олдини олиш учун кураш планетада яшовчи одамларнинг энг муҳим вазифаси бўлиб қолаётган даврдир.

Совет Иттифоқи, бошқа социалистик мамлакатларнинг актив позицияси, планетадаги миллион-миллион кишиларнинг хоҳиш-иродаси ҳарбий васвасани авж олдиришнинг мана шу тўлқинига қарши қўйилган. Пировард натижада, деди докладчи, ҳозирги вақтда ҳамма нарса инсоният, халқларга хавф солаётган битта умумий душман — ядро қуроли мавжудлигини тушуниб етишига боғлиқдир. Бизлар ўтмиш ва келажак авлодлар олдида бирлашишга ва инсоният мавжудлигига хавф солаётган мана шу жуда катта хатарга барҳам беришга мажбурмиз. (ТАСС).

# ДЎСТЛИГИМИЗНИНГ ҚУДРАТЛИ АЛОҚА ВОСИТАСИ

### РЕСПУБЛИКА ИЛМИЙ-АМАЛИЙ КОНФЕРЕНЦИЯСИ ОЛДИДАН

Турли сиёсий, иқтисодий, географик ва бошқа шарт-шароитлар, халқлар ўртасидаги савдо, маданий, адабий алоқалар туфайли тиллар бир-бирига ўзаро таъсир ўтказади. Агар халқлар бир-бири билан дўстона, яхши қўшничилик муносабатида бўлсалар ва бир-бирларининг тилларини билишга, ўзаро маданий алоқаларни мустаҳкамлашга интилсалар бу таъсир жуда кучли бўлади.

Миллатлараро алоқа воситаси бўлган рус тили иттифоқдош ва автоном республикаларда, областларда бу миллатлар лексикасини, шунингдек, ўзини ҳам бойитишга хизмат қиляпти. Ривожланган социализм шароитида кўп миллатли буюк Ватанимиз халқлари тилларининг бир-бирига таъсири ортиб боряпти.

Нисбатан ривожланган тиллар бошқа тилларга кўпроқ таъсир кўрсатади. Шунинг учун рус тилининг ҳам халқларимиз миллий тилларини ривожлантиришга таъсири каттадир. Айни пайтда шуни таъкидлаш кераки, социалистик жамиятда тилларнинг бир-бирига ўзаро таъсири икки томонламали жараёндир. Миллатлараро алоқа воситаси ҳисобланган рус тили кўп миллатли совет халқи маънавий-сиёсий бирлигини таъминлашда ҳам катта роль ўйнамоқда.

Миллий тиллар услубларининг бойиши тўғрисида гап кетганда, уларнинг кўпчилиги оммавий сиёсий ахборот учун характерли бўлган услуб турларига эга бўлмаганликларини эслатиб ўтиш ўринлидир. Миллий тилларда бу услуб бевосита рус публицистикаси синтаксиси таъсири остида шаклланди ва ривожланмоқда. Ҳозир Ўзбекистон матбуоти саҳифаларида тез-тез учраб турадиган «Зафарларимиз — партия съездига», «Беш йилликка — зарбдор якун!». «Шаҳар — қишлоққа», «Сўз—беш йиллик маррасидан ўзганларга» сингари шиорлар рус тилининг ана шу таъсири остида пайдо бўлган.

Ўзбек тилига рус тили орқали Ғарбий Европа халқларининг сўзлари ҳам кенг кириб келмоқда. Бунга мисол қилиб «жаз», «нокаут», «чемпион» (инглиз тилидан), «дубляж» (француз тилидан), «либретто» (италян тилидан), «ранчо» (испан тилидан), «вексель» (немис тилидан) каби сўзларни келтириш ўринлидир.

Миллий тилларда терминларнинг интернационаллашиши жараёнини кузатиш мумкин. Бу айниқса, кейинги бир неча ўн йилликлар даврида тезлашиб кетди. Агар асримиз бошида жаҳон тилларига атиги бир неча ўнлаб рус сўзлари кириб келган бўлса, ҳозирги кунда эса рус сўзлари жуда кўп халқлар тилларида кенг ишлатилмоқда.

В. И. Ленин 1917 йил Улуғ Октябридан сўнг дунёга келган сўзларнинг, жумладан «Совет» сўзининг кенг тарқалаётганлиги тўғрисида фахр билан гапирган эди. У жаҳоннинг ҳамма мамлакатларида «Совет» сўзи тушунарли, оммабопгина бўлиб қолмасдан, ишчилар, барча меҳнаткашлар учун севимли сўз ҳам бўлиб қолди, деб айтган эди. Ҳозир рус тили СССР халқлари миллий тиллари қатори жаҳон халқлари тилларини ҳам жуда кўп янги сўзлар билан бойитмоқда. Ҳозирги пайтда ўнлаб эмас, балки юзлаб тиллар бир неча юзлаб рус сўзларини ўзлаштирдилар. Айни пайтда рус тили орқали ўзбек сўзлари ҳам бошқа халқлар тилларига кириб бормоқда. «Ариқ», «бой», «қишлоқ», «қурултой», «қоракўл», «чопон», «коса», «амир» ва бошқа сўзлар шулар жумласидандир. Ўз-ўзидан маълумки, рус ва ўзбек тиллари ҳам ўз навбатида бошқа халқлар тилларидаги сўзлар орқали бойиб боряпти.

Рус тилининг бевосита таъсири остида ўзбек тилида ҳам қисқартма сўзлар ва аббревиатуралар пайдо бўлди. Бунга мисол қилиб, колхоз, совхоз, райижроком ва бошқа қисқартма сўзларни келтириш мумкин.

Ўзбек тилида совет воқелигимизга оид сўзларнинг пайдо бўлиши ҳам рус тилининг таъсири натижасидир. Зарбдор меҳнат, стахановчилик ҳаракати, комплекс бригада, Тошкент метроси, социалистик мусобақа, социал таъминот сўзлари ана шу таъсир маҳсулидир.

Шундай қилиб, рус тили билан алоқада бўлган миллий тиллар бойиб, ривожланиб бориши билан биргаликда ўз адабий тиллари нормаларини ҳам такомиллаштирмоқда. Тил шевалари ўрнини адабий норма эгаллашида халқ маорифи, оммавий ахборот воситалари (матбуот, радиоэшиттириш, телевидение), бадиий адабиётнинг роли катта бўлмоқда.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидов социалистик жамиятда миллий тилларнинг ўзаро таъсири ва бир-бирини ўзаро бойитиши хусусиятларидан келиб чиққан ҳолда рус тили миллий тилларни ривожлантиришга ҳар тарафлама самарали таъсир кўрсатиб келди ва кўрсатмоқда, деган эди. Айни пайтда рус тилининг ўзи миллий тиллардан турли сўзлар, ибораларни ўзлаштирар экан, ўз сўз бойлигини ҳам бойитиб боради. Бу ўз моҳияти бўйича ғоят прогрессив бўлган диалектик ўзаро таъсирнинг объектив қонуний жараёнидир.

Рус тили миллий республика ва областларда иккинчи она тили сифатида ишлатилар экан, миллий тиллардан ўзлаштирган сўзлар билан бир қаторда маҳаллий шароитнинг у ёки бу хусусиятларини ифода этадиган сўз воситалари ҳисобига ҳам бойийди. Буни рус тили луғатида ўзбекча пахтачилик, пиллачилик, ипак қурти, қуртхона, белбоғ сўзларидан таржима қилинган сўзларнинг пайдо бўлиши исботлайди.

Тилларнинг бир-бирига ўзаро таъсири ва бир-бирини ўзаро бойитиши хусусиятларидан яна бири шундан иборатки, рус ва миллий тилларда бир-бирларининг сўз ва ибораларини ўзлаштириш ҳисобига сўз бойлиги ортади. Масалан, рус тили таъсирида ўзбек тилида беш йиллик, социалистик мажбурият, космик кема, колхозчи сингари сўзлар пайдо бўлди. Ўз навбатида ўзбек тилида ишлатиладиган сўз ва ибоналардан фойдаланилиб рус тилида ҳам «Наташахон», «звезды сошлись» (юлдузлари тўғри келди) сингари сўз ва иборалар ишлатилмоқда.

Бу мисоллар рус тили ва Совет Иттифоқидаги миллий тилларнинг ўзаро таъсири бу миллий тилларни ҳам, рус тилини ҳам бойитишга хизмат қилаётганлигини кўрсатмоқда.

Буюк Ленин тили бўлган қудратли рус тили СССР халқлари кўп миллатли маданияти ва санъатини равнақ топтиришда бебаҳо роль ўйнаяпти. Шунинг учун совет кишилари қайси миллатга мансуб бўлишларидан қатъий назар, рус тилини ўзларининг иккинчи она тиллари, деб ҳисоблайдилар.

**И. АСФАНДИЁРОВ,**
**Ўзбекистон ССР Фанлар академияси А. С. Пушкин номидаги тил ва адабиёт институти рус тили бўлимининг мудири, филология фанлари кандидати, доцент.**

● «Ташсантехмонтаж» трестининг Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган бинокор, коммунист Абдусамат Гулматов бошлиқ бригадаси коллективининг меҳнат календарида ўн иккинчи беш йиллик бошланганни қайд этилди. Бригада аъзолари янги беш йилликнинг дастлабки кунларида Тошкент шаҳри атрофи бўйлаб ўтиши лойиҳалаштирилган юқори босимли газопровод магистрали қурилишини авж олдириб юбордилар. Шу кунларда бригада Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмасига борадиган объектда иш олиб бормоқда.

Суратда: илғор бригада бошлиғи, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган бинокор, Меҳнат Қизил байроқ ордени кавалери А. Гулматов (ўнгдан иккинчи) бригада аъзолари билан навбатдаги ишлар ҳақида суҳбатлашмоқда.

Т. КАРИМОВ фотоси.
(ЎзТАГ фотохроникаси).

*МЕҲНАТ КОЛЛЕКТИВИ: ҚОНУН ЛОЙИҲАСИНИ МУҲОКАМА ҚИЛАМИЗ*

# МУРАББИЙЛАРНИ РАҒБАТЛАНТИРАЙЛИК

КОММУНИСТИК партия ва Совет давлати социалистик демократияни янада ривожлантириш йўлини изчиллик билан олиб бормоқдалар. Меҳнаткашларнинг ишлаб чиқаришни бошқаришда янада фаол қатнашишини таъминлашга қаратилган меҳнат коллективлари тўғрисидаги СССР Қонуни лойиҳаси яна бир бор шундан далолат беради. Бу муҳим ҳужжатда ҳар бир ишлаб чиқариш коллективининг корхоналар, муассасалар, ташкилотларни бошқаришдаги ролини оширишга қаратилган янги қоидалар ўз аксини топган.

Шунинг учун ҳамма қатори бирлашмамиз геологлари ҳам янги Қонун лойиҳасини зўр қизиқиш билан кутиб олдилар. У барча бўлинмаларда ўрганилиб, қизғин муҳокама қилинмоқда. Ишчи-хизматчилар лойиҳанинг асосий қоидаларини тўла қўллаб-қувватламоқдалар. Шу билан бирга ўзларининг қимматли фикр-мулоҳазаларини ҳам баён этишяпти. Янги-янги таклифлар билан чиқмоқдалар. Биз қонун лойиҳасининг айрим бобларига қуйидаги қўшимчалар киритилишини истардик.

Масалан, меҳнат коллективларининг меҳнатни ташкил этиш, нормалаш ва унга ҳақ тўлаш соҳасидаги ваколатлари қайд этилган 11-модда қуйидаги жумла билан тўлдирилиши мақсадга мувофиқ деб ҳисоблаймиз: **«Меҳнат коллективлари мураббийлар, меҳнат ветеранлари, ёш мутахассислар, ёшлар билан ишлаш ва бошқа шу каби жамоат Советлари ташкил этиш ҳақидаги таклифларни кўриб чиқиш ҳуқуқига эгадирлар».**

Чунки сўнгги йилларда ана шундай жамоатчилик асосида ишлайдиган Советлар жуда кўп ташкил этилмоқда. Кўп ҳолларда уларнинг фаолияти билан яқиндан шуғулланилмайди. Номигагина тузилган бундай Советлар ҳам йўқ эмас. Уларни ташкил этишда бевосита меҳнат коллективларининг иштирок этиши яхши самара бериши мумкин. Чунки, коллективлар шу жамоатчи ташкилотлар фаолиятининг жонланишидан манфаатдор бўладилар. Улар ишлаб чиқариш кўрсаткичларининг яхшиланишида, меҳнат интизомини мустаҳкамлашда, ишчи кучи қўнимсизлигини камайтиришда ёрдам беришлари мумкин.

Кўпгина ишлаб чиқаришларда меҳнаткашларни махсус кийим-кечаклар билан таъминлаш тартиби йўлга қўйилган. Лекин бу муҳим ишда камчиликлар ҳам содир бўлмоқда. Махсус кийимлар ўз вақтида етказиб берилмаяпти. Бу ишлаб чиқаришда маълум қийинчиликларни вужудга келтирмоқда. Шунинг учун бу масалада ҳам меҳнат коллективларининг ролини ошириш керак. Бизнингча, 15-моддага **«Меҳнат коллективлари меҳнаткашларни сифатли махсус кийим-бош, пойабзал, махсус таом ва сут билан таъминлаш бўйича таклиф киритиш ҳуқуқига эгадирлар»** деган қўшимчани киритиш керак.

Қонун лойиҳасида бригада коллективларининг асосий ваколатлари аниқ белгилаб берилган. Бу меҳнат коллективининг бошланғич бўғини ҳисобланган ишлаб чиқариш бригадаси ҳуқуқларини янада кенгайтиришни назарда тутади. Бизнингча бригада Советининг вазифаларини янада кенгроқ белгилаш мақбул бўларди. Шунинг учун ҳам қонун лойиҳасидаги 18-модданинг охирига **«Бригада Совети бригада ичида меҳнатни ташкил этиш, хўжалик ҳисобини такомиллаштириш, социалистик мусобақа ва меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш ҳаракатини ривожлантириш, ишлаб чиқариш топшириғини бажариш, меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомига риоя қилинишини назорат этиш, олинган турли хил мукофотларни тақсимлаш масалаларини кўриб чиқади»** деган жумлани қўшишни таклиф этамиз. Бу бригада Советининг бригада коллективи фаолияти билан боғлиқ бўлган масалаларни ҳал қилишдаги ролини янада оширишга олиб келган бўларди.

**У. ТУРАНОВ,**
**«Тошкентгеология» бирлашмаси бош геологи.**

● Янгийўл қишлоқ хўжалик деталлари тажриба-экспериментал заводи Ўзбекистон ва Ўрта Осиё республикалари «Госкомсельхозтехника»лари устахоналарини эҳтиёт қисмлар билан таъминловчи ягона корхона ҳисобланади. Юксак унум билан иш юритаётган завод ишчилари ўн биринчи беш йиллик марказий йили тўрт ойлик планини ортиғи билан адо этдилар.

Ушбу суратда корхонанинг ишлаб чиқариш илғорларидан бири Неъмат Аминовни кўриб турибсиз.

В. СИРОТКИН фотоси.

## АВТОМАТ ЛИНИЯЛАР

**ТОШКЕНТДАГИ 1-пойабзал фабрикаси коллективи янги серунум асбоб-ускуналардан самарали фойдаланиш орқали меҳнат унумдорлигини оширишга эришмоқда. Шу йилнинг ўзида қатор ишлаб чиқариш участкаларида пойабзалларни такомиллашган технология асосида тайёрлайдиган автомат линиялар ишга туширилди.**

**Фабриканинг 10-цехида пойабзалларни елимлаш орқали тайёрловчи янги конвейер ишга туширилди. Бу линияда смена охиригача 500 жуфт пойабзал ишлаб чиқариш мумкин. Яна шуниси диққатга сазоворки, бу технологик линияни аввалгиларидан фарқли ўлароқ тўрт киши бошқара олади. Натижада бир неча кишини бошқа участкаларга ўтказиш имкони туғилди. Бундан ташқари, 6-цехда ҳам Чехословакияда ишлаб чиқарилган шунга ўхшаш янги станоклар ўрнатилди. Бу янги дастгоҳлар ҳам меҳнат унумдорлигини сезиларли даражада ошириши кутилмоқда.**

**М. ЗАРИПОВ.**

# ТРАНСПОРТЧИЛАР ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Областимиз транспортчилари меҳнат коллективлари тўғрисидаги қонун лойиҳасини ишчанлик билан муҳокама қилиб, бир қатор истакларни билдирдилар.

Ўтган давр ичида 170 та корхона ва ташкилотда йиғилишлар бўлиб ўтди. Уларда 40 мингдан ортиқ ишчи ва хизматчи иштирок этди. Лойиҳа муҳокамаси бўйича мингга яқин транспортчи сўзга чиқиб, кўпчилик қалбини тўлқинлантираётган мулоҳазаларни ўртага ташлади.

Йиғилишларда Сергели район партия комитетининг биринчи секретари Б. Т. Турик, республика автомобиль транспорти министрининг ўринбосари Ш. Х. Ниёзбеков, шаҳар марказлашган усулда юк ташиш автотрести бошқарувчиси М. Алиев ва бошқа ўртоқлар иштирок этдилар.

Айниқса, 3-автокомбинат ишчи-хизматчиларининг йиғилиши ишчанлик вазиятида ўтди. Йиғилишда 2 минг киши қатнашиб, 40 киши сўзга чиқди. Улар орасида ҳайдовчилардан В. Ф. Еськиннинг сўзи характерли бўлди. У қўнимсизликка қарши бутун чоралар билан курашиш зарурлигини уқтирди Меҳнат интизомини бузгани учун ишдан бўшатилган ва бошқа ташкилотга қабул қилинаётган киши албатта, олдинги даражадан паст маош билан олиниши зарурлигини уқтириб ўтди. Бу тадбир маълум даражада қўнимсизликнинг йўлини беркитади.

Ҳайдовчи Л. М. Лавенталнинг сўзларини ҳам ҳамкасблари зўр қизиқиш билан тинглашди. У коллектив ўртасида ўзаро талабчанликни кучайтириш зарур деган фикрни олға сурди. Айни пайтда нотиқ қонун лойиҳасига бир қатор қўшимчалар киритишни ҳам таклиф этди. Жумладан, агарда бригада меҳнат интизомини бузган кишини коллективдан ҳайдаш тўғрисида қарор қабул қилар экан, бу қарорни юқори хўжалик ва касаба союз органлари ҳам қўллаб-қувватлашлари зарур деган фикрни билдирди. Гап бир жойдан чиққандагина интизомсиз одам жазонинг таъсирини сезади, иккинчи марта ножўя ҳаракатлар қилмайди.

3-таксопарк, «Узавтотранстехника» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Узгипроавтодор» институти ва бошқа меҳнат коллективларининг йиғилишлари ҳам кўтаринки руҳда ўтди.

**Т. СОБИРОВ,**
**автомобиль транспорти ва тош йўллар ишчилари касаба союзи область комитети раиси.**

# КОЛЛЕКТИВ, МУСОБАҚА, ИНТИЗОМ

## «ШАРАФ ВА ШУҲРАТ — МЕҲНАТГА ЯРАША!»

**ОБЛАСТИМИЗ тўқимачилик ва енгил саноат корхоналари ўн биринчи беш йиллик ва унинг марказий йили планларини муваффақиятли бажаришяпти. Шу йилнинг ўтган тўрт ойи давомида ҳам қўшимча бир неча миллион сўмлик кенг истеъмол товарлари тайёрланиб, реализация қилинди. Бунда ички резервларни қидириб топиб ишга солиш, меҳнатни ташкил этишни такомиллаштириш, илғор тажрибани умумлаштириш ва оммалаштириш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш ҳал қилувчи омил бўлиб хизмат қилмоқда. Шу муносабат билан мухбиримиз тўқимачилик ва енгил саноат ишчилари касаба союзи область комитетининг секретари Е. И. ЖУЧКОВАга бир неча саволлар билан мурожаат қилди:**

— **Белгиланган юксак меҳнат марраларини эгаллаш учун социалистик мусобақа қандай ташкил этилган? Илғорларнинг иш тажрибасини оммалаштириш юзасидан кўрилаётган тадбирлар ҳақида ҳам қисқача тўхталсангиз.**

— Тармоғимиз ишлаб чиқариш коллективлари ўн биринчи беш йилликнинг марказий йилида ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш ва иш сифатини яхшилашда муайян ютуқларни қўлга киритмоқдалар. Бунда социалистик мусобақа ва унинг олий формаси ҳисобланган коммунистик меҳнат учун кураш катта роль ўйнаётганлигини алоҳида таъкидлаб ўтиш лозим.

Айтиш мумкинки, барча бирлашмаларимиз ва корхоналаримиз маъмурияти ва касаба союз ташкилотлари соғлом меҳнат рақобатини ташкил этиш, уни такомиллаштириш, янги-янги формаларини жорий этиш, ишлаб чиқариш новаторлари ва илғорларининг тажрибасини оммалаштиришга катта эътибор бермоқдалар. Бу муҳим иш доим уларнинг диққат-эътибори марказида турмоқда.

Енгил, пахта тозалаш ва луб саноати корхоналари коллективлари— ўртасида ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини ошириш учун мусобақа йўлга қўйилган. Ишлаб чиқариш бригадалари эса «Юксак сифат бригадаси», етакчи касб ишчилари эса «Ишчи —сифат аълочиси» номини олиш учун мусобақалашмоқдалар.

Корхоналаримизнинг 70 мингдан ортиқ ишчи-хизматчиси 1983 йил планини муддатидан илгари бажариш учун курашмоқда. Коммунистик меҳнат зарбдори номини олиш учун бораётган меҳнат беллашувида 50 мингга яқин киши қатнашмоқда. Меҳнаткашлар оммасининг ижодий ташаббуси билан кўпгина янги ватанпарварлик ҳаракатлари юзага келди. Жумладан, «Бир беш йилликда икки беш йиллик топшириғини бажариш», «Ҳар бир иш жойининг юксак самарадорлигидан коллектив меҳнатининг юксак самарадорлигига», «Сафимизда қолоқлар бўлмасин», «Шогирд устозига тенглашсин» шиорлари остида бошланган ташаббуслар шулар жумласидандир.

«Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасининг тўқувчиси Машкура Қодирова икки беш йиллик топшириғини Ўзбекистон ССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигигача бажаришга аҳд қилди. Унинг бу ташаббусини область касаба союз комитети маъқуллади ва кенг ёйиш юзасидан тадбирлар белгилади. Шунинг учун ҳам ҳозир унинг издошлари сафида 300 дан ортиқ ишчи бор. Ташаббускор Машкура Қодирова ваъдасининг устидан чиқмоқда. У беш йиллик планини ўтган йилнинг сентябрь ойидаёқ уддалади.

Тўқимачилик корхоналарида хизмат кўрсатиш зонасини кенгайтириш юзасидан бошланган ҳаракат меҳнат унумдорлигини муҳим резерви бўлиб хизмат қилмоқда. Тошкент тўқимачилик комбинатининг 5 нафар илғор ишчиси ўн биринчи беш йилликда икки беш йиллик планини бажариш учун курашиб, бошқараётган станоклари сонини анча кўпайтирдилар.

Тармоқ корхоналарида социалистик мусобақанинг бошқа формалари ҳам жорий қилинмоқда.

— **Тўқимачилик ва енгил саноат корхоналарида меҳнатни ташкил этиш ва унга ҳақ тўлашнинг бригада формаси қўлланиши ҳақида нималар дея оласиз?**

— Сўнгги йилларда барча саноат тармоқларидаги каби бизнинг корхоналаримизда ҳам меҳнатни ташкил этиш ва унга ҳақ тўлашнинг бригада усулига ўтиш жараёни жадаллашмоқда. Чунки, бу форма ўзининг ҳаётийлиги ва ҳамма жойда ижобий натижа беришини тажриба яққол кўрсатди. Айниқса ягона наряд билан ишлаш тобора кенг қўлланилмоқда. Бунда маош меҳнат иштироки коэффициентига мувофиқ тўланмоқда. Айни вақтда у иш вақтининг фойдасиз йўқотилишини кескин камайишига олиб келди, меҳнат унумдорлигини эса мустаҳкамлашга ёрдам бермоқда.

Ҳозирги вақтда тармоғимиздаги 600 га яқин коллектив бригада усулида ишламоқда. Улар барча бригадаларнинг 41,6 процентини ташкил этади. Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йиллиги номли, «Қизил тонг» тикувчилик, пойабзал ишлаб чиқариш бирлашмалари бу йўлда катта ҳажмдаги ишларни амалга оширдилар.

Ягона наряд асосида ишлаётган бригадаларда иш вақти ва асбоб-ускуналардан оқилона фойдаланиш, материаллар ва хом ашёни тежаб-тергаб сарфлашга алоҳида эътибор берилмоқда. Шунинг учун ҳам уларнинг иш кўрсаткичлари оддий бригадаларникига нисбатан самарали бўлмоқда. Масалан, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йиллиги номли бирлашманинг ягона наряд учун ишлаётган бригадаларида ўртача иш ҳақи 11,5 процент ортиқ бўлмоқда, меҳнат унумдорлиги эса 14,9 процент ошган.

Лекин бу илғор усулнинг қадрига етилмаётган корхоналаримиз ҳам йўқ эмас. Айниқса, тўқимачилик саноати корхоналарида у суст қўлланиляпти. Область касаба союз комитети бу корхоналарда ҳам янгиликнинг кенг қўлланишига эришиш учун қатор тадбирларни белгилади ва уларни бирин-кетин амалга оширмоқда.

— **Москваликларнинг «Шараф ва шуҳрат — меҳнатга яраша!» шиори остида бошлаган ташаббуслари ҳам ҳамма жойда интизомни мустаҳкамлашга қаратилгандир. Тармоқ корхоналарда бу соҳада қандай ишлар олиб борилмоқда?**

— Бирлашма ва корхоналаримизда москваликларнинг меҳнат интизомини мустаҳкамлаш ва иш вақтининг фойдасиз йўқолишини камайтириш бўйича бошлаган ташаббуслари кенг қўллаб-қувватланмоқда. Барча ишлаб чиқариш коллективлари бу ҳаракатда фаол иштирок этмоқдалар. Ишлаб чиқариш ва меҳнат интизомини мустаҳкамлаш юзасидан амалга оширилган тадбирлар коллектив фаолиятига ижобий таъсир кўрсатмоқда.

Корхоналаримизда иш вақти йўқолишини камайтириш юзасидан кўриклар ўтказиш анъанага айланиб қолди. Ўтган йили бўлиб ўтган бу беллашувда 52 ишлаб чиқариш коллективи қатнашди. Қатор коллективлар кўрик ғолиблари бўлишди. Улар орасида Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йиллиги номли тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси, Гуллуб заводи, Пискент пахта тозалаш заводи бор. Бу корхоналарда ҳар бир ишга кечикиб келиш ва барвақт кетиб қолиш ҳоли фавқулодда воқеа деб қаралади. Уларда ичкиликбозлик ва алкоголизмга қарши қатъий кураш олиб борилмоқда. Кадрлар қўнимсизлиги ҳам йилдан-йилга камаймоқда. Бунда жамоатчи кадрлар бўлимлари, ўртоқлик судлари маъмуриятга яқиндан ёрдам бермоқда.

Меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини бузиш ҳоллари жуда қимматга тушиши ҳаммага аён. Ҳали корхоналаримизда прогуллар, кунлаб ва сменалар орасида бекор туриб қолишлар, маъмурият рухсати билан ишга чиқмаслик оқибатида анчагина иш вақти фойдасиз йўқотилмоқда. Биргина ўтган йили худди шундай сабаблар оқибатида 3,6 миллион сўмлик маҳсулот кам ишлаб чиқарилди. Тармоқ касаба союз ташкилотлари маъмуриятлар билан биргаликда ана шу катта камчиликни тўла бартараф этиш учун курашни бундан буён ҳам ҳеч сусайтирмайдилар.

Область касаба союз комитети хўжалик ташкилотлари, касаба союз комитетлари билан биргаликда иш вақтининг фойдасиз йўқолишини камайтириш мақсадларида 1983—1985 йилларда комплекс тадбирларни амалга оширишни белгиладилар. Ҳамма жойда ишчиларнинг келиб-кетишини назорат қилувчи, иш вақтининг бекор йўқолиш сабабларини аниқлаш билан шуғулланувчи штаблар, группалар, ишчи комиссиялари ташкил этилмоқда. Коллективларнинг социалистик мажбуриятларида иш вақтининг йўқотилишини камайтириш, ишчиларнинг меҳнат шароитларини яхшилаш, план, технологик интизомга риоя қилиш кўрсаткичлари ҳам қайд қилинмоқда. Ҳар бир корхона учун кадрлар қўнимсизлигини камайтириш бўйича топшириқлар белгиланди. Илгари бундай топшириқ берилмас эди.

Иш вақтининг йўқотилиши ва кадрлар қўнимсизлигига йўл қўйган корхоналар коллективлари турли имтиёзлардан маҳрум этилади. Эндиликда улар ҳар қандай юқори кўрсаткичга эришишмасин юқоридаги икки банд бўйича камчиликка йўл қўйишса рағбатлантирилмайди, мукофотли ўринлар берилмайди. Цехлар, бўлимлар, участкалар ва бригадалар раҳбарлари эса меҳнат интизоми паст бўлгани учун ой иш якунлари бўйича оладиган шахсий мукофотларидан маҳрум қилинадилар.

Хўжалик фаолиятининг асосий якунлари учун ишчилар, инженер-техник ходимларга мукофотлар тўлаш, йил ва социалистик мусобақа якунлари бўйича рағбатлантириш, кўп йил ишлаганлиги учун қўшимча ҳақ тўлаш ва моддий рағбатлантиришнинг бошқа усуллари меҳнат ва ишлаб чиқариш интизоми кўрсаткичларига бевосита боғлиқ қилиб қўйилди.

Меҳнат интизомини мустаҳкамлаш бўйича бошқа чоралар ҳам кўрилади. Буларнинг ҳаммаси шубҳасиз тармоқ корхоналари коллективлари ишининг яхшиланишига ёрдам беради.

М. МИРҲАМИДОВ.

КАРТОШКАЧИЛИК: ИХТИСОСЛАШТИРИШ —

# КАТТА РЕЗЕРВ

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ МАЙ (1982 ЙИЛ) ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИ — АМАЛДА

СССР Озиқ-овқат программасини амалга оширишда картошкачиликни ривожлантириш ҳам муҳим ўрин тутади. Районимизда бу соҳани ихтисослаштиришга, картошка ҳосилдорлигини йилдан-йилга ошириб боришга алоҳида эътибор берилмоқда.

Ўн биринчи беш йиллик охирига бориб, картошка етиштиришни 15 минг тоннага етказиш ёки 1980 йилдагига нисбатан 4 минг тонна оширишни планлаштирганмиз.

Бу йил эртаки картошканинг ўзидан 11 минг тоннадан зиёд ҳосил олишни мўлжалламоқдамиз. Бунинг учун ўтган йил кузданоқ мустаҳкам замин ҳозирлаб қўйганмиз. Аввало, уруғликнинг районлаштирилган навлари яхшилаб сараланди. Ҳар гектар ерга 30—40 тоннадан чириган гўнг солинди. Йиллик фосфорли ўғитларнинг 75—80 проценти, калий ўғитининг ҳаммаси солиниб ҳайдалган ерларга куздаёқ эгатлар олиб қўйилди. Экишдан 20—25 кун илгари уруғлик омборларда ундириб сўнг далага келтириб экилди.

Кўп йиллик тажрибалар шуни кўрсатадики, уруғликни навига қараб танлаш, яхши сақлаш ва экиш муддатини тўғри белгилаш мўл ҳосил гаровидир. Агар картошка экиш 5 кундан 10 кунгача кечиктирилса, 20 процентгача ҳосил йўқотилиши мумкин. Ана шунга амал қилган деҳқонларимиз қарийб 800 гектар майдонга сифатли тайёрланган уруғни 8—10 иш кунида экиб олдилар.

Эртаки картошканинг «Белорусский ранний», «Прикульский ранний», «Седов» каби эртапишар, серҳосил навларини экиш фойдали эканлиги амалда исботланди. Биз истардикки, уруғчилик билан шуғулланувчи юқори ташкилотлар бошқа республикалардан келтириладиган ана шундай уруғларни кузда етказиб бериш билан бирга баҳорда ҳам етарлича келтирсалар айни муддао бўларди. Чунки хўжаликларимизда кузда олинган эртаки картошка уруғларини келаси йил баҳоргача тўла ва сифатли сақлаш имконияти йўқ. Оддий қурилган, совиткич мосламалари бўлмаган омборларда картошканинг кўп қисми чирийди. Бундан ташқари бевақт униб чиққан ўсимталарини бир неча марта юлиб ташлашга тўғри келади. Эртаки уруғ етишмаслиги сабабли кечки уруғлар экилса, унга 2—3 марта ортиқча ишлов бериб, 8—10 марта суғориш керак бўлади. Демак, бир гектар картошкани культивация қилиш учун 8 сўмдан, суғориш учун 5 сўмдан сарфланса, жами 60—70 сўмдан ортиқча харажат бўлади. Бундан ташқари ҳосил кеч етилиб, экин майдонлари анча кеч бўшайди ва ўрнига кечки сабзавот экинлари экиш имконияти ҳам камаяди. Бундай оқибатларга йўл қўймаслик мақсадида районимиз хўжаликларида ўз-ўзини таъминлаш учун эртаки картошка уруғлиги етиштиришга ҳам алоҳида эътибор беряпмиз.

Эртаки картошка етиштиришнинг илғор усулларидан бири далаларга фақат яровизацияланган яъни омборларда яхши ундирилган уруғликни экишдир. Бунда картошка 10—15 кун илгари униб чиқади. Ҳосил ҳам одатдагидан тезроқ етилади. Уни экишда асосан САЯ-4 маркали сеялкадан фойдаланилади.

Ерга қадалган уруғлик устига полиэтилен плёнкалари ёпиш ҳосилнинг пишиб етилишини янада тезлаштиради. Бунинг учун ўтган йиллар мобайнида ишлатилган, бошқа мақсадлар учун яроқсиз ҳолга келган плёнкаларни ер юзига сим қадамай ёпиш ҳам мумкин.

Плёнка тўшалган ерлардаги ҳаво 7—9 даража, тупроқ ҳарорати эса 3—5 даража юқори бўлади. Бу эса уруғликнинг 18—20 кун аввал униб чиқишини таъминлайди. Бироқ ҳаво исиши билан плёнкаларни йиғиштириб олиш керак бўлади. Акс ҳолда униб чиққан картошкалар куйиши, димиқиб сарғайиши, ҳатто чириши ҳам мумкин. Плёнка йиғиштириб олингандан сўнг орадан 5—6 кун ўтгач, биринчи марта 10—15 сантиметр чуқурликда, кейин 20—25 сантиметр чуқурликда культивация ўтказилади. Сўнгра пичоқлар ўрнатилган КРН-2,8 культиватори билан ишлов бериш керак. Бунда культиваторлар пичоқлари пуштанинг тагидан 25 сантиметр чуқурликдан ўтиб, жонланаётган бегона ўтларни ўлдиради. Картошканинг илдизлари жойлашган ерда ҳаво алмашиниши яхшиланади. Бу тадбирлар сифатли бажарилгач картошкага сув таралади.

Ҳозирги кунда хўжаликларимизда очиқ ерга экилган картошкалар 2—3 тадан ҳақиқий барг чиқарган бўлса, плёнка остидагилар 25—30 сантиметр бўлиб, гуллаш даврини ўтамоқда.

Районда картошкачиликни жадал ривожлантириш учун тўла механизациялаштирилган бригада ва звеноларни ихтисослаштириш ҳамда хўжаликларда ишни нарядсиз яъни бригада ва звено пудрати асосида ташкил этишга катта эътибор берилмоқда. Ҳозир районимизда картошка етиштиришга ихтисослаштирилган 25 та бригадада 100 га яқин звено иш олиб бормоқда.

Картошка етиштирувчи барча хўжаликлардаги карталар 6—8 гектардан кам бўлмаган ҳолда яхлитлаштирилиб, ҳамма иш механизация зиммасига юкланмоқда. Бу эса қўл меҳнатини камайтириб, маҳсулот таннархини арзонлаштиришга олиб келмоқда.

«Маданият», «Қизил Ўзбекистон» колхозлари, «ВЛКСМ 60 йиллиги» совхозида бу соҳада бир қатор ибратли ишлар қилинмоқда. Бу хўжаликларда картошка етиштиришга ихтисослаштирилган бригадалар етарлича техника билан таъминланган. Картошка ҳосили ККУ-2 ва ККУ-2а комбайнлари ёрдамида йиғиштириб олинади. Бу комбайнлар ишлатиладиган майдонлар олдиндан тайёрланади. Ернинг намлиги 14—18 процентдан кам бўлмаган пайтда ҳосилни кавлашдан олдин картошка поялари КИР-1,5 механизми билан ўрилади. Ана шу тадбирларни ўз вақтида ўтказаётган хўжаликлар барча майдонлардаги картошка ҳосилини 10—12 кун ичида йиғиштириб олишяпти.

«Қизил Ўзбекистон» колхозининг А. Эгамназаров бошлиқ бригадаси аъзолари бу соҳада бой тажрибага эгалар. Бригада аъзолари ўтган йили 40 гектар ерда деҳқончилик қилиб, ҳар гектар майдондан пландаги 130 ўрнига 268,5 центнердан ҳосил йиғиштириб олишди. Бу йил эса бригада азаматлари 50 гектар майдондан пландаги 650 ўрнига камида 1200 тонна ҳосил олишга қарор қилишган. Ленин номли колхознинг Тожибой Икромов, «ВЛКСМ 60 йиллиги» совхозининг Тўғон Расулов бошлиқ бригадалари аъзолари ҳам картошкадан 200 центнерга етказиб ҳосил олишмоқда.

Бундай илғор тажрибаларни кенг оммалаштириш катта резервлардан ҳисобланади. Техника билан тўла қуролланган, нарядсиз системага ўтган ихтисослашган бригада ва звеноларни кўпайтириш кечиктириб бўлмайдиган долзарб вазифаларимиздан биридир. Биз бу вазифани қанчалик тез ва муваффақиятли уддаласак, Озиқ-овқат программасининг бажарилишига шунчалик самарали ҳисса қўшган бўламиз.

**А. СУЛТОНОВ,**
**Орджоникидзе район агросаноат бирлашмаси бош агрономи.**

---

ТАШАББУС ИЗДОШЛАРИ

## 32 ўрнига 45

**ОБЛАСТИМИЗ бир группа донгдор пахтакорларининг гектаридан 50—65 центнердан «оқ олтин» хирмонини уйиш юзасидан бошлаган ташаббуслари кўпчилик қатори бизнинг бригадамиз аъзоларини ҳам юксак марралар сари руҳлантириб юборди. Ватанпарварлик ҳаракатига қўшилишга қарор қилган пахтакорларимиз оширилган мажбурият қабул қилдилар.**

**Ўтган йили ҳар гектар ердан 37 центнердан хирмон кўтарган бўлсак, бу йил мавжуд 86 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан пландаги 32 центнер ўрнига 45 центнердан «оқ олтин» етиштиришни асосий мақсад қилиб қўйдик.**

**Ҳозирги кунларда механизатор Абдуғани Абдиев масъулиятни чуқур ҳис этган ҳолда ғўза қатор ораларини культивация қилаётир. Парвариш бошидан яхши бўлса ниҳоллар тез ва серҳосил бўлиб ўсади. Ишчан механизаторимиз буни яхши билади.**

**Сувчиларимиздан Нормат Эгамбердиев, Тожибой Мирзаев, ишчиларимиздан Адолат Эгамбердиева, Мавжуда Раҳмонова, Ҳолбуви Абдиевалар тўлиқ гектарлар ҳосил қилишда жонбозлик кўрсатишяпти.**

**Бригадамизда дала ишларини яхши олиб бориш учун шарт-шароитлар етарли. Дала шийпони ҳозирданоқ меҳнаткашларнинг дам олиш жойига айланган.**

**Биз совхозимиздаги Ваҳоб Тўхтаматов бошлиқ бригада пахтакорлари билан мусобақадошмиз. Мусобақадошларимиз бу йил ҳар гектар ердан 40 центнердан пахта ҳосили олишни кўзлаб меҳнат қилмоқдалар. Улар ҳам шу кеча-кундузда тўла гектарлар ҳосил қилиб, биринчи комплекс ишловни бошламоқдалар.**

**Областимиз донгдор пахтакорларининг ташаббусидан руҳланган совхозимиз ишчилари бу йил давлатга 10 минг тонна «оқ олтин» топшириш учун катта кураш бошлашган. Бу курашнинг олдинги сафларида бораётган бригадамиз деҳқонларининг асосий мақсадлари пахтадан мўл ҳосил етиштириб, КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май ва ноябрь Пленумлари қарорларига амалий жавоб беришдир.**

**Т. ҲАМИДОВ,**
Бекобод районидаги «КПСС XXV съезди» совхозининг пахтачилик бригадаси бошлиғи.

---

## ЯНГИ АВТОСЕРВИС

Оққўрғон район маиший хизмат кўрсатиш комбинатининг коллективи енгил автомашина эгалари учун яна бир қулайлик яратди. Октябрь қишлоғида янги автосервис фойдаланишга топширилди. Унда машина қисмларини ремонт қилиш, бўяш, вулканизация цехлари мавжуд.

Қ. АБДУРАҲМОНОВ.

---

# ЖАҲОН ЯНГИЛИКЛАРИ

## ҲАМКОРЛИК ЮКСАК БАҲОЛАНМОҚДА

ДЕҲЛИ, 17 май. (ТАСС). Ҳиндистон матбуоти Ҳиндистон билан СССР ўртасидаги ўзаро манфаатли савдо-иқтисодий ҳамкорликка юксак баҳо бермоқда. Бу ҳамкорлик иккала мамлакат халқларининг манфаатларига мос бўлиб тушди ва улар ўртасида тинчлик ҳамда дўстликни мустаҳкамлашнинг муҳим омили бўлиб хизмат қилади.

Совет Иттифоқи, деб ёзади ҳукумат доираларига яқин бўлган «Нэшнл геральд» газетаси, Ҳиндистоннинг иқтисодий қолоқликни бартараф этиш жараёнига самарали равишда кўмаклашди, мамлакатни замонавий аграр саноат давлатига айлантириш ишида катта ёрдам берди. Ҳиндистон экономикасининг энг муҳим замонавий тармоқлари СССРнинг беғараз ёрдами туфайли вужудга келтирилган, деб таъкидлайди Ҳиндистон савдо саноат доираларининг органи «Бизнес стандарт» газетаси. Совет Иттифоқи бу тармоқлар учун зарур машиналар ва технологияни етказиб бериш билан бирга Ҳиндистоннинг анъанавий бўлмаган экспорт молларини энг кўп харид қиладиган бўлди, бу билан у Ҳиндистон товарларининг жаҳон бозорига чиқишига кўмаклашди. СССР ёрдами билан қурилган навбатдаги объект топширилганидан кейин совет мутахассислари уни ишга туширишда, кенгайтириш ва модернизациялашда ёрдам бераётганликлари алоҳида аҳамиятга эга, деб таъкидлайди «Бизнес стандарт» газетаси.

Бу корхоналар мамлакат экономикасининг давлат секторида энг рентабелли корхоналардир. Ҳозирги вақтда мамлакатда эритилаётган жами пўлатнинг 30 проценти, 16 процент темир рудаси, 60 процент нефть, металлургия корхоналари учун асбоб ускуналарнинг қарийб ярми, пармалаш ва кон-шахта машина-механизмларнинг кўп қисми, деб ёзади Ҳиндистон матбуоти. Совет Иттифоқи кўмагида қурилган саноат объектларида чиқарилмоқда. Совет ташкилотларининг кўмаги билан экономикага оид қарийб 80 та объект барпо этилди ва қурилмоқда. Шу корхоналарнинг ишлаб турганларида Ҳиндистон инженер ва техникларидан 140 минг киши ҳозирги кунда меҳнат қилмоқда. Совет мутахассислари 1955 йилдан буён жами 100 мингдан зиёд малакали мутахассис тайёрлаб чиқардилар ва бу билан миллий кадрларни ўқитиш проблемасини ҳал этишга муҳим ҳисса қўшиб келмоқдалар.

## ТИНЧЛИК ТАРАФДОРЛАРИ ҲАРАКАТИ КЕНГАЙМОҚДА

ДАККА. Бангладешда тинчлик тарафдорлари ҳаракати кенг ёйилмоқда. «Бангла бани» газетасининг ёзишича, энг катта сиёсий партиялардан бири халқ иттифоқининг бошлиқлари Хасин Вазед ва Абдул Раззоқ биргаликда баёнот чиқариб, мамлакатнинг тинчликсевар кучларини ядро хавфига қарши кураш ҳафталигида актив қатнашишга чақирди. Кураш ҳафталиги Бангладеш тинчлик кенгашининг ташаббуси билан 25 майдан 31 майгача ўтказилади.

Бутун дунёда қуролланиш пойгасининг давом эттирилишига қарши, ядро хавфини бартараф этиш учун норозилик тўлқини кучаймоқда. Бангладеш халқи ер юзида тинчлик ва ҳаётни сақлаб қолиш йўлидаги шу олижаноб курашда актив иштирок этиши керак.

(ТАСС).

*

**● Никарагуа халқи империалистик хавф остида ўз сафларини жипслаштирмоқда. Сандиночи халқ армияси жангчилари АҚШ Марказий разведка бошқармаси томонидан ўргатилган интервентларга қарши қаҳрамонона кураш олиб бормоқда.**

**Суратда: мамлакат территориясига бостириб кирган контрреволюцичиларга қарши жангларда иштирок этаётган сандиночи халқ армияси жангчилари.**

ТАСС фотохроникаси.

*

## ИСРОИЛ БОСҚИНЧИЛАРИГА ҚАРШИ КУРАШМОҚДАЛАР

ДАМАШҚ. 18 май. (ТАСС). Иордан дарёсининг ғарбий соҳилида ва Ғазо секторида араб аҳолисининг норозилик намойишлари давом этмоқда. Араблар Исроил оккупациясига, босиб олинган территорияларда сионист маъмурлар авж олдирган жабр-зулм ва зўравонликка чек қўйилишини талаб қилмоқдалар.

Наблус, Рамаллах, Ал-Бира шаҳарларида ҳамда ғарбий соҳилдаги бошқа шаҳар ва қишлоқларда оммавий намойишлар бўлиб ўтди, деб хабар беради Фаластиннинг ВАФА агентлиги. Намойишларнинг қатнашчилари сионист маъмурлардан босиб олинган ерлар озод қилинишини талаб этувчи плакатларни кўтариб ўтдилар. Улар Фаластин Озодлик Ташкилотини қўллаб-қувватловчи даъватларни баланд овоз билан такрорладилар, уларнинг кўпчилиги Фаластин миллий байроқларини кўтариб олган эдилар.

Босқинчи маъмурлар мана шу тинч намойишчиларни тарқатиб юбориш учун полиция кучлари ва армия бўлинмаларини юборди. Араб аҳолиси билан қўшинлар ўртасида тўқнашувлар бўлиб ўтди. Натижада намойишчилар орасида кўплаб ярадор бўлганлар бор, деб таъкидлайди ВАФА агентлиги. Ўнлаб араб ватанпарварлари турмага ташланди. Исроилнинг босқинчи маъмурлари Наблус ва Рамаллах шаҳарларининг кўпгина районларида яна комендантлик соати жорий этдилар.

## НОЧОР АҲВОЛДА

БОНН. «Умумий бозор» мамлакатлари мактабларида ўқитиш системасидаги ночор аҳвол ГФР, Бельгия, Дания ва Голландия ўқитувчилар уюшмалари вакилларининг бугун Боннда ўз ишини тамомлаган конференциясида муҳокама қилинди. ГФР вакиллари ўз нутқларида ҳозирнинг ўзидаёқ шу мамлакатда 50 минг ишсиз ўқитувчи борлигини айтдилар. Расмий маълумотларга қараганда, 1990 йилда ишсиз ўқитувчилар сони 120 минг кишига етади. Нотиқлар бундай аҳволнинг келиб чиқишига асосий сабаблардан бири—маориф эҳтиёжларига давлат маблағларининг ғоят қисқартирилганлиги ва ҳарбий ҳаражатларнинг тинмай кўпайтирилаётганлигидадир, деб айтмоқдалар.

(ТАСС, 18 май).

## ЖЕНЕВАДА МУЗОКАРАЛАР

ЖЕНЕВА, 17 май. (ТАСС). Бугун бу ерда Европада ядро қуролларини чеклаш тўғрисидаги Совет-Америка музокаралари яна бошлаб юборилди. Делегацияларнинг ялпи мажлиси бўлиб ўтди. СССР делегациясига Ю. А. Квицинский, АҚШ делегациясига эса П. Нитце бошчилик қилмоқда.

## ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

● СОФИЯ

БКП Марказий Комитетининг Бош секретари, БХР Давлат Кенгашининг Раиси Тодор Живков бу ерга расмий визит билан келган Кампучия Халқ революцион партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КХР Министрлар Советы Раисининг ўринбосари ва миллий мудофаа министри Бу Тхонг бошчилигидаги Кампучия ҳарбий делегациясини қабул қилди.

Суҳбат давомида Болгария раҳбари революцион ғалабаларни ҳимоя қилиш ишида Кампучия халқи эришаётган муваффақиятларни таъкидлаб ўтди. У Болгария Халқ Республикаси социализм йўлидан бораётган халқ Кампучиясини бундан буён ҳам қўллаб-қувватлайверади, деб уқтирди.

● РИМ

Италия озиқ-овқат саноати меҳнаткашларидан 450 минг киши икки соатлик умуммиллий забастовка ўтказди. Улар иш ҳақи оширилишини, меҳнат шароитлари яхшиланишини ва иш билан таъминлаш гарантияланишини кўзда тутувчи янги коллектив меҳнат шартномаларини тузишни талаб қилмоқдалар.

● ЖАЗОИР

Жазоир пойтахтида экономистлар, социологлар, демографлар ва статистика ходимлари иттифоқининг таъсис съезди бошланди. ЖХДРда ташкил этилган бу иттифоқнинг асосий мақсади — мамлакатдаги барча материал ва одам ресурсларини янги прогрессив жамият қуриш учун бирлаштириш ва сафарбар этишдан иборат.

Миллий озодлик фронти партияси сиёсий бюроси аъзоси Муҳаммад Шариф Мессадия съездда нутқ сўзлаб, мамлакатни иқтисодий ривожлантириш учун кураш билан бир қаторда Жазоирнинг ривожланаётган давлатлар иқтисодий ташкилотлари билан алоқаларини кенгайтириш ҳам иттифоқнинг вазифасига киради, деб таъкидлади.

(ТАСС, 18 май).

---

МАОРИФИМИЗ ЖОНКУЯРЛАРИ

# БОШЛАНҒИЧ СИНФЛАРДА ҚИРҚ ЙИЛ

Уч-тўрт кун ичида мактаб хувиллаб қолди. Ўқитувчи йигитларнинг ҳаммаси фронтга жўнаб кетишди. Улар ўрнини энди ким босади, болаларни ким ўқитади?

— Юқори синф ўқувчиларини ўқитувчиликка тортамиз, — деди мактаб директори педагоглар Советида. — Қобилиятли йигит-қизлар йўқ эмас. Мана Дония. Ҳамма фанлардан аъло даражада ўзлаштиряпти. Ҳулқ-атвори яхши, босиқ қиз. Бошланғич синфни бемалол эплайди. Ажаб эмас, шу бўйи ўқитувчиликка қизиқиб кетса.

Директорнинг айтгани келди. Ўн беш ёшли қизалоқ педагогликка жон-дили билан қизиқди. Ишлаб туриб ўрта мактабни, кейинчалик педагогика институтини тугатди. Бутун умрини ёшликда кўнгил қўйган саховатли касбга бахшида этди. 40 йилдирки, у бошланғич синфларга дарс бериб келяпти. Орада қатор курсларни тамомлаб ўз малакасини яна ҳам оширди. Мактаб остонасига биринчи бор қадам қўйган ўғил-қизларни янги программа асосида ўқитишга ўтди.

Бугунги кунда Дония Холмуҳаммедова Ўзбекистон ССР халқ маорифи аълочиси, ҳалол меҳнати учун берилган қўша-қўша нишонларнинг соҳибаси. Тошкентдаги Маннон Уйғур номли 22-ўрта мактабнинг ёш ўқитувчилари Дония опани ўз устозлари деб билишади. Уларнинг кўпчилиги алифбени Дония опанинг қўлида ўқиб ўрганишган. Мана энди устоз ёнида бошланғич синфларга дарс беришяпти. Қийналган чоғларида яна Дония опа ҳузурига ошиқишади, устознинг тажриба ва маҳоратини чуқурроқ ўрганишга тутинишади. Улар бир-бирларидан ўрганишиб, таълим сифатини оширишмоқда, синфларда тўла ўзлаштиришга эришишмоқда.

— Ҳар бир дарсни кўргазмали қуроллар ёрдамида ўтишга интилинг, — дея маслаҳат беради Дония опа ёш педагогларга. — Шунда дарслар ўқувчиларнинг эсида қолади. Дарслар давомида темага оид кўпроқ мисоллар келтириш керак. Уларнинг бири бўлмаса бирини ўқувчи илғаб олади. Бундан ташқари болаларнинг юриш туришидаги, психологиясидаги ўзгаришларни ҳам жиддий кузатиб бориш зарур. Уларда ёшликдан меҳнат кўникмасини ҳосил қилишимиз керак. Шунда бола кейин айнимайди. Бола бошидан. Ўғлон ёшидан деган нақл бежиз айтилмаган.

Ўқитувчининг сўзи билан иши бир бўлгандагина обрў қозонади. Дония Холмуҳаммедова шу фикрни тез-тез такрорлайди. Ўзи шунга қатъий амал қилади. Мактабда ҳам, оилада ҳам болаларга қаттиқ талабчан. Шу боисдан бўлса керак фарзандлари Саодатхон, Арслон, Асқар илмли, маъқул, халқ хўжалиги учун зарур мутахассислар бўлиб етишишган. Кенжатой Анвар эса Тошкент Давлат медицина институтининг 4-курсида билим оляпти.

Она фарзандлари билан ғоят фахрланади. Фарзандлар ҳам онани кафтларида кўтаришади. Ўқитувчи меҳнати нақадар машаққатли эканини ўқимишли йигит-қизлар яхши билишади. Лекин она ўз меҳнати машаққатидан ҳечам нолимайди. Ўзи ўқитган болалар замонага муносиб кишилар бўлиб етишганини кўрса, эшитса чеккан машаққатларини бутунлай унутади, жамият учун фойдали иш қилаётганидан кўнгли таскин топади.

**Ж. НОСИРОВ.**

* * *

**● Суратда: Дония Холмуҳаммедова синфдан ташқари машғулот пайтида.**

---

# СИЁСАТ САҲНА ЭМАС

ПАМФЛЕТ

АМЕРИКА Қўшма Штатлари сиёсий арбобларининг анъанавий бир одати бор. Улар омма билан Авраам Линкольн қабрини зиёрат қилишади. Бу бежиз эмас, албатта. Чунки, Линкольн Америка Қўшма Штатлари тарихига мард, жасоратли, ўз халқи олдидаги чуқур масъулиятини сезиб, мулоҳазали иш юритган президент сифатида кирган.

Рональд Рейган ҳам Линкольн қабрини зиёрат қилган. Ўшанда Голливуднинг собиқ актёри президент сифатида тарихда қолиши лозим бўлган иборани айтган эди:

— Америка — бу янги, буюк ибтидодир.

Рейган бу билан ўзининг президентлик даврида қандайдир янгиликлар бўлишига ишора қилмоқчи эди. Ўз вақтида унинг ўтмишдоши Картер ҳам 1976 йил сайловларда катта ваъдалар берган, ҳарбий ҳаражатларни 5—7 миллиард долларга қисқартириш, четга қурол-яроғ сотишни чеклаш фикридалигини айтган эди. Американиклар бундай ваъдалар қадрини яхши билгани учун ҳам Рейган айтган гаплар кутилган таассуротни бермади. «Крисчан сайенс монитор» газетаси номини айтишни истамаган бир олий амалдорнинг бу ҳақдаги фикрини шундай баён қилган эди:

— Сиз ҳали кўрасиз. Рональд Рейган амалиёт билан тўқнашганда Жимми Картер позициясига шунчалик тез ўтиб кетадики, ўзингиз ҳам ажабланиб қоласиз.

Воқеалар ривожи бу фикр заминидаги ҳақиқатни кўрсатди. Рейган маъмурияти ҳокимият тепасига келганиданоқ, ташқи сиёсат бобидаги бош йўналишни давлат секретари генерал Хейгнинг бутун жаҳонга тез тарқалган қуйидаги сўзлари ифода қилди:

— Тинчликдан кўра муҳимроқ ишлар кўп.

Америка ташқи сиёсатидек улкан оркестрда бош режиссёр бўлишга даъвогар Рейган эса унинг фикрларини бевосита ўз сиёсатида кўрсатди. Халқаро майдонда АҚШ маъмурияти Америка биринчилигига, СССРдан ҳарбий устунликка эришиш, жаҳонда ҳукмрон мавқега эга бўлиш учун интиляпти. Коса тағида нимкоса деганларидек, ҳозирда Америка Қўшма Штатларида авж олдирилаётган ҳарбий васвасанинг асл мақсади ҳам шунда. Пентагон бундан фойдаланиб, яқин беш йил ичида ҳарбий ҳаражатларни ҳали ҳеч кўрилмаган даражага — бир ярим триллион долларга ошириш ниятидадир.

Рейган Уэст-Пойнд ҳарбий академиясида сўзлаган нутқида қурол-яроғлар ва шартномалар масаласига тўхталиб, гап қурол ёки шартномани танлашда эмас, балки турли қуроллар системаларидан қайсинисини танлашда эканлигига алоҳида урғу берди. Ҳозир Америка Қўшма Штатлари армияси шахсий составида 2 миллион киши бўлса, яқин йилларда улар сафи 200 минг кишига кўпайиши ҳам сир эмас.

Президент Рейган, тарки одат амри маҳол деганларидек, актёр сифатида Франклин Рузвельтга тақлид қилиб, унингдек машҳурликка интилади. Маълумки, Рузвельт Америка Қўшма Штатлари тарихида биринчи бор тўрт марта президентликка сайланган бўлиб, ўзининг реалистик сиёсати билан эътибор қозонган. Унинг ташаббуси билан Америка Совет Иттифоқини таниган, икки давлат ўртасидаги муносабатлар йўлга қўйилган эди. «Икки буюк мамлакат: Америка ва Россия нормал муносабатларни ушлаб туришлари лозим» — деган президент ҳам худди шу Рузвельт эди.

Аммо Рональд Рейган машҳур бўлишнинг ўзгача йўлини тутмоқда. Худди шу ўринда демократик партия вакили Том Хейденнинг қуйидаги сўзларини эслаш ўринлидир: «Байроқ кўтаришни истовчилар кўп. Аммо бу байроққа ниманидир ёза оладиган кимдир керак». Хўш, Рейган президентлиги якуни маррасида унга нимадир ёза оладими? Ҳа, ёзди. Ўзи айтган Америка биринчилиги. Қайси соҳада дерсиз. Капитал дунёсидаги ишсизлик бўйича биринчи ўринни. АҚШда ишсизлар 12 миллионга етди. Хўш, яна қурол-яроғларга сарфланадиган маблағ бўйича ҳам биринчи ўрин олинди. Пентагон бюджети шу йил 215 миллиард долларга етди. АҚШ луғати янги термин — «рейганомика» яъни иқтисодий тушкунлик маъносини англатувчи ибора билан бойиди.

Айтишларича, кўҳна Римга ўт қўйган император Нерон аланга олган пойтахти манзарасидан ғоят завқланган. Ўлаётганда эса «О, саҳна қандай буюк актёрдан ажралмоқда!» дея нола қилган эмиш.

Рейган эса атом алангасидан завқланишни ўйламоқда. Бунинг оқибати нималарга олиб келишини ўзи ҳам билмаса керак. Сиёсат саҳна эмас. Унда фожиали ролни ўйновчилар шуҳрат топмайди!

**Ҳамдам СОДИҚОВ.**

БУГУН В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ БУТУНИТТИФОҚ ПИОНЕР ТАШКИЛОТИ ТУҒИЛГАН КУН

# ЛЕНИНЧА АВЛОД БАЙРАМИ

В. И. Ленин номидаги Бутуниттифоқ пионер ташкилоти бугун ўзининг шонли байрамини нишонламоқда. Мазкур уюшманинг фахрланса арзийдиган ишлари кўп. Унинг ҳаёт йўли сермазмун, таржимаи ҳоли тарихий фактларга бой. Пионер жасорати, шуҳрати, она-Ватанга садоқати ҳақида гап борар экан, бу ишда унга доимо партия, комсомол раҳнамо бўлиб келганлигини алоҳида таъкидлаш ўринлидир.

Ильич номи билан аталувчи бу ташкилот аъзоларининг, айниқса, Улуғ Ватан уруши йилларидаги ишлари эътиборга лойиқдир. Бу суронли йилларда мамлакатимиздаги минг-минглаб алвон галстукли ўтюраклар қатори Ўзбекистон пионерлари ҳам ғалаба кунини яқинлаштиришга катта ҳисса қўшдилар. Улар бир неча вагонларда мева ҳамда бошқа маҳсулотлар тайёрлаб қамалда қолган ленинградликларга юбордилар. Пойтахтда ташкил этилган «Тошкент пионерлари» танк колоннаси фашист босқинчиларига зарба беришда актив қатнашди.

Ўзбекистон ёш ленинчилари сафида камол топаётган Тошкент области пионерларининг иш кўлами ҳам йил сайин кенгайиб бормоқда. Минглаб қизил галстукли йигит ва қизлар ота-оналарига халқ хўжалигининг турли соҳаларида ёрдам бермоқдалар. Ёш изтопарлар эса Улуғ Ватан уруши ветеранлари, меҳнатдаги донгдор кишиларнинг таржимаи ҳоли, фаолиятига оид бой маълумотлар тўплаб альбомлар тайёрламоқдалар. Пионерлар шон-шуҳрат музейларини ташкил этиш, табиатни муҳофаза қилиш, областимиз тарихи, маданияти, табиатини ўрганиш ишларида ҳам фаол иштирок этмоқдалар.

Жумладан, Янгийўлдаги Горький номли 5-мактаб пионерлари томонидан ташкил этилган музейнинг шиори «Ҳеч ким ва ҳеч нарса унутилмайди!» деб аталади. Музейда Улуғ Ватан уруши йилларида фашистларга қарши мардонавор курашган жангчиларнинг қуроллари, солдат каскалари, ветеранларнинг музейга топширган орден ва медаллари сақланмоқда.

Чирчиқ шаҳар ўсмирлари орасида Туркистон ҳарбий округи ва Совет Армияси ҳаёти ҳақида ҳикоя қилувчи «Оғзаки журналлар» кенг ўрин олган. Журналда собиқ фронтчиларнинг асл нусхадаги хатлари ўқиб эшиттирилади, шунингдек ветеранлар уруш хотираларидан ҳикоя қиладилар. Бундай кечалар қатнашувчилар қалбида чуқур из қолдирмоқда.

Оҳангарон, Коммунистик, Калинин, Бўстонлиқ районларининг пионерлари бошлаган ташаббус ҳам эътиборга сазовордир. Оҳангарон районида алвон галстукли ҳар бир ўқувчи, «Маҳалла ҳам, хонадон ҳам гулзорга айлансин!» деб аталган ҳаракатнинг иштирокчисидир. Коммунистик районида эса пионерлар табиатни муҳофаза этиш билан боғлиқ қатор вазифаларни ўз зиммаларига олишган. Бўстонлиқда қуёнчилик бўйича ташкил этилган пионерлар отрядлари мактабларда ёрдамчи хўжаликни йўлга қўйишга кўмаклашмоқдалар.

Бутун мамлакатимиздаги каби областимизда ҳам пионерлар партия ва ҳукуматимизнинг ленинчи авлод учун яратиб берган бекиёс ғамхўрликларидан баҳраманд. Ҳар бир шаҳар ва райониинг энг кўркам, соф ҳаволи жойлари пионерлар учун ажратилган. 500 га яқин ана шундай оромгоҳларда, болалар санаторийлари, профилакторийлари ҳамда спорт-соғломлаштириш муассасаларида ҳар йили минг-минглаб пионерлар ҳордиқ чиқаришмоқда.

Ҳамма яхши нарсалар — болаларга, деган эди В. И. Ленин. Ҳақ гап. Зотан болалар бизнинг келажагимиз, эртанги ҳаётимиз давомчиларидир. Ана шу авлоднинг бахтли, саодатли яшаши учун бизда барча имкониятлар мавжуд.

Байрам куни В. И. Ленин марказий музейининг Тошкент филиали ҳамиша ёш ленинчилар билан гавжум бўлади. Суратларда (юқорида) В. И. Ленин марказий музейининг Тошкент филиали биноси. Киров районидаги 58-ўрта мактаб пионерлари музей залларидан бирида партия ветерани, гражданлар ва Улуғ Ватан уруши қатнашчиси Бозор Муродов билан учрашдилар. Ветеран пионерларга Ильич ҳақида сўзлаб бермоқда.

В. Портнов фотолари.

## СПОРТ

### ФУТБОЛ

СССР терма командаси Польша футболчилари билан Европа чемпионати саралаш учрашуви олдидан Австрия командаси билан ўртоқлик ўйинини ўтказди. Учрашув 2:2 ҳисобида тугади. Кеча эса СССР Олимпия терма командаси Болгария футболчилари меҳмони бўлди.

### ВЕЛОПОИГА

Тинчлик велопойгаси қатнашчилари навбатдаги 8-босқични босиб ўтишди. Галле — Карл Маркс Штадт оралиғидаги 157 километрлик масофада кубалик Гарсия маррага биринчи бўлиб келди. Совет пойгачилари ГДР спортчилари билан бирга маррага етиб келдилар ва бу икки команда оралиғидаги 4,5 минутлик фарқ ҳамон сақланиб турибди. Шахсий ҳисобда совет спортчиси Олег Чужда олдинда бормоқда.

### БАСКЕТБОЛ

СССР Халқлари ёзги VIII спартакиадаси программаси асосида мусобақалар старт олди. Москвада баскетболчилар ўртасидаги беллашувларда финалчилар аниқланди. Ўзбекистон командаси «В» группасида Москва, Белоруссия ва Молдавия командалари билан беллашди. Вакилларимиз Москва ва Белоруссия баскетболчиларига ютқазиб, Молдавия командасини (71:67) енгишди ва группада учинчи ўринда қолиб, энди умумий 9—12 ўринлар учун баҳслашадиган бўлди.

Киевда эса енгил атлетика кўп кураши бўйича финал баҳслари бўлди. Ўн курашда харьковлик И. Колованов чемпионлик шоҳсупасига кўтарилди. Спартакиада программасининг теннис мусобақалари Тошкентда бўлади.


## Реклама ва эълонлар

### ТОШКЕНТ ОБЛАСТИДА ТРАНСПОРТ-ЭКСПЕДИЦИЯ ХИЗМАТИ

**«ТЭА»** (транспорт эксплуатация агентлиги) **хизматини Тошкент область шаҳарлари, колхоз ва совхозларининг аҳолиси яхши билишади.**

Областимиздаги «ТАШОБЛТРАНСЭКСПЕДИЦИЯ» бирлашмасининг транспорт агентлиги ҳамиша кўплаб буюртмаларни кўнгилдагидек амалга оширади, янги квартирангизга мебелни олиб бориб бериш ёки контейнерга юкланган молларингизни вокзалга элтиб бериш, магазиндан харид қилинган йирик ҳажмдаги молларни уйингизга етказиш, ҳовлингиздаги қурилишга зарур бўлган, ғишт, тахта, цемент ва бошқаларни тезда олиб бориб бериш шулар жумласидандир.

«ТАШОБЛТРАНСЭКСПЕДИЦИЯ» бирлашмасининг транспорт агентлиги Тошкент области аҳолиси учун 45 хилдан зиёд хизмат турларини бажаради. Қишлоқ жойларнинг ўзига хос хусусиятини ҳисобга олган ҳолда қишлоқ хўжалик маҳсулотларини шаҳар бозорларига ва тайёрлов пунктларига етказиб беришга айниқса кенг эътибор берилади.

Йирик шохли қорамол, уй паррандалари, асалари уялари, қуёнлар ва бошқа тирик жониворларни транспорт агентлиги ишчилари махсус жиҳозланган автомашиналарда ташийдилар. Колхоз бозорларида махсус ўрнатган эстакадалар ҳайвонларни тушириш ва ортишда анча қулайлик туғдиради. Буюртмани тўғри бозорнинг ўзида ёки транспорт агентлигининг қабул пунктида расмийлаштириш мумкин.

Қишлоқ аҳолисига енгиллик туғдириш мақсадида «ТАШОБЛТРАНСЭКСПЕДИЦИЯ» транспорт агентлиги орқали самолётга билет харид қилиш, тўй тантаналари учун машина буюртириш, ёнилғи ташиш, шунингдек, кино, концерт, театр, спорт ўйинларини томоша қилиш учун автобуслар буюртириш мумкин.

Барча хизмат кўрсатиш шохобчалари каби транспорт агентлиги ҳам янги иш тартибига ўтган. Бу эса ўз навбатида Тошкент область аҳолисига транспорт-экспедиция хизматини янада яхшилаш имконини беради.

**«ТАШОБЛТРАНСЭКСПЕДИЦИЯ» транспорт агентлиги сизларнинг буюртмаларингизни кутади!**

**Справкалар учун телефон 46-89-87.**

### ЭНГ ТЕЗКОР «ЭЛЕКТРОНИКА» ПЕЧИ

ПИШИРАДИ, ИСИТАДИ, МУЗДАН ТУШИРАДИ

«ЭЛЕКТРОНИКА»да иссиққа чидамли пластик, шиша, чинни, фаянс идишларда таом пишириш мумкин.

«ЭЛЕКТРОНИКА»» печида тайёрланган таомда витаминлар яхши сақланиб қолади.

«ЭЛЕКТРОНИКА»да мавжуд вақт релеси — уй бекасининг «хотираси» бўлади.

«ЭЛЕКТРОНИКА» ПЕЧИДА ҲЕЧ ҚАЧОН ВА ҲЕЧ НАРСА КУЙИБ КЕТМАЙДИ!

Печь 220 вольт кучланишли ўзгарувчан ток тармоғидан қувват олади, талаб қиладиган қуввати — 1.30 киловаттдан ошмайди.

«ЭЛЕКТРОНИКА» МИКРОТЎЛҚИНЛИ РЎЗҒОР ПЕЧИНИ «ТАШХОЗТОРГ» МАГАЗИНЛАРИДАН СОТИБ ОЛИШ МУМКИН.

**«ТАШХОЗТОРГ».**
**«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН АГЕНТЛИГИ.**


# РАЗОЛАТ

## СУД ОЧЕРКИ

Суд давом этмоқда... Қора курсида тубан қилмишлари туфайли бир-бирларининг юзига тик қарай олмаётган, лекин бир-бирига маломат тошларини аёвсиз ёғдираётган ота ва ўғил ўтиришибди. Гувоҳлар, далиллар, ашёлар тилга кириб, уларнинг жирканч кирдикорларини, ҳақиқий қиёфаларини тобора кўпроқ фош этяпти. Мол-дунёга ҳирс қўйган, маишатга муккасидан кетган нопок отанинг изидан ўғилнинг қадам-бақадам одимлаганлиги тобора равшанроқ кўзга ташланади.

Дарҳақиқат, шундай. Абдуваҳобнинг ҳозирги хулқ-атвори, юриш-туриши, фикрлаши отаси Анвар Раҳмоновнинг бундан 20 йил олдинги хатти-ҳаракатларига айнан ўхшаб кетади.

— Пул бўлса чангалда шўрва, дейишади оғайнилар. Йўлини топиб чўнтагингни тўлдириш пайидан бўлавер, — дея Абдуваҳоб яқин-яқингача тенгдошларига гап бермасди. Отаси ҳам ёшлигиданоқ «пул бўлса осмондаги ойни оламан» қабилида иш юритувчи, бойлик учун ҳеч нарсадан тап тортмайдиган, «гардкамчи» йигит эди. «Мол-дунё ҳамма нарсага қодир, зари борнинг ҳамиша ошиғи олчи» деб ўйларди. Бора-бора бу яхлит фикр унинг вужудига шу қадар сингиб кетдики, ҳатто умрини, ҳаётини гаровга тикиб юборди. Уй-ҳаёлида фақатгина битта нарса— мол-дунё васвасаси туғён урар эди.

Бироқ бошламасига кишилар кўзига бузоқнинг ҳаққи бор, деб сигир сутини ичмайдиган бўлиб кўринишга ҳаракат қилди. Бу ролни қиёмига етказиб ижро этди. Бўка район матлубот союзига қарашли турли савдо муассасаларида масъул лавозимларда ишлади. Ими-жимида ҳаром-ҳаришлик билан пул тўплашнинг турли хил йўлларини ўзлаштириб олди. Қайси бир лавозимга тайинланмасин, дарҳол ўзига яқин, «уйдаги гапни кўчага чиқармайдиган» кишиларни атрофига тўплаб иш юритди.

Арқонни узун ташлаб иш кўриш хислати ҳам Абдуваҳобга отасидан ўтган экан. Анвар Раҳмонов айнан ўғлининг ҳозирги ёшида мўмай даромадлар эвазига ҳовли-жой қуришга киришган эди. «Қора кунимга ярар» деб девор орасига пўлат сейф жойлаштирди-да, бисмиллосига бир жуфт тилла соат ва ноёб кўзли узукларни ташлаб қўйди. Кейинчалик «Кўкорол» қишлоқ матлубот жамиятига раис, бора-бора Бўка район матлубот жамиятига қарашли озиқ-овқат гастрономига директорлик қилаётган кезларида девор раҳидаги пўлат қутича тилла узуклар, соатлар, қимматбаҳо тошлар билан тўлиб кетди. Сабаби гўшт, сут танқис бўлиб қолган пайтда озиқ-овқат маҳсулотларини яширинча белгиланган адресларга жўнатиб, тегишли бўлим сотувчиларига нақд пул тўлаб, кўл- қуйдиришни касб қилиб олди. Орадан икки-уч кун ўтиб ҳадиксираши тугагач, уларни ўзининг ишончли кишилари, яқин қариндош-уруғлари орқали бирини ўнга пуллади. Ўз уйида ҳамиша юз килолаб чой, конфет ва бошқа озиқ-овқат маҳсулотларини, спиртли ичимликларни яшириб қўяр, қизиққанларга ҳозиржавоблик билан:

— Катта хонадон, келди-кетдилик уй, эҳтиёти шарт...— дея жавоб берарди.

Шу тариқа «келди-кетди» баҳонасида гастрономга келтирилган озиқ-овқат маҳсулотларининг каттагина қисми пештахта юзини кўрмай «сув» қилинаверди. Айниқса, сўнгги икки йил ичида савдо муассасасига ажратилган гўшт, сут, тухум ва сариёғларнинг катта қисми тўппа-тўғри Раҳмоновлар хонадонига туширилар, хуфёна, лекин фойдали савдо уйда бўлар эди.

Мўмай даромад Анвар Раҳмоновнинг димоғини шиширди. Ўзини гўёки, еттинчи фалакда ҳис қилиб унча-мунча кишини менсимайдиган бўлиб қолди. Машина олди, уйини қўша-қўша гиламлар билан безади. Тилла буюмлар йиғишни давом эттирди.

— Топганимни орқалаб кетармидим, эл-юртга ош беряпманку, — дея кариллаб тўй ҳам қилди.

— Кимсан Анвар Раҳмоновнинг фарзандисан, қизим, ҳаммадан ортиқ қиламан, — дея қизига «Кристина» номли чет эл гарнитурини тўёна қилди.

Абдуваҳоб мана шу хонадонда вояга етиб, бебилиски йўллар билан пул топиш, мол-дунё жамғаришнинг ҳавосини шу ерда олди. Хонадонида ҳамма нарса топиш-тутиш билан ўлчанар, уддабуронлик, устамонлик «фазилатлари» алоҳида қадрланар эди. Онаси Ҳалима Раҳмонова ҳам савдо соҳасида ишлар, ҳар кеч уйга «ул-бул нарса» кўтариб келиш доимий одат эди.

Мактабни тугатди-ю, кўп ўтмай ўзича бойваччалик, калон димоғликни касб қилиб, ҳар сўзида отасига тақлид қилар, бир қолипдан кўчган ғиштдек унга ўхшаб кетарди. Бирон жойда ёлчитиб ишламасада, атрофдагиларнинг кўзини ўйнатиш учун чўнтагидан шалдироқ «ўнталиклар»ни чиқариб, кўз-кўз қилар, илжайганча:

— Яшашни билиш керак, — дея мақтаниб қўярди. Ҳар замонда отасининг юмушларида қарашган бўлиб орттирганининг ўзиёқ беш-ўн кунга етар, шунгача ҳар жойда кайфу сафо қилиб юраверар эди.

Қуш уясида кўрганини қилади, деганларидек, турли ёлғон-яшиқ ваъдаларни ишлатишда ўғил «устозидан» ҳам ўтиб кетди. Ялло қилиб юриш, маишатбозликдан зериккан йигитча қизларга тузоқ қўйишга ўтди. Бир куни Мақсуда Каримованинг қўйнини пуч ёнғоққа тўлдириб, катта ваъдалар берди. Ҳаёт остонасига эндигина қадам қўйиб келаётган қиз соддалик қилиб, унинг гапларига лаққа учди. Ҳарбий хизматга кетадиган бўлиб қолганида ҳам кутаман, деган ваъдасини олди.

Қабиҳликни ўғлига қони билан ўтказган ота фарзандининг қилмишларидан бохабар эди. Бироқ уни нопок йўлдан қайтариб, бировни бахтиқаро қилишдан асраш ўрнига аксинча иш тутди. Мақсудага гўё оталарча меҳрибонлик кўрсатиб ишга жойлаштириб қўйди. Кейин турли совға-саломлар билан бошини айлантирди. Қиз тажрибали фирибгарнинг ифлос қармоғига қай тариқа илинганлигини пайқамай ҳам қолди...

Мукаррам опа қизининг тақдиридаги қалтис қадамдан хабардор, лекин унинг сўлғин, изтиробли юзига қараб ҳар бир дарди ичида, индамас эди. Бола қолиб, отаси унинг хонадонига танда қўйгач, номусдан ер ёрилмади-кирмади. Шунинг учун қизи Тошкентга ўқишга кетгач бироз тасалли топди.

Лекин кутилмаганда келган хат онани довдиратиб қўйди. Мактубда қизининг «Э йўқ, бе йўқ» самарқандлик Темур исмли йигитга турмушга чиққанлиги, ҳозирча шаҳар яқинидаги районлардан бирида яшаб туришганлиги, яқин кунларда дийдор кўришишлари ёзилган эди. Устига устак «бебошлиги» учун узр ҳам сўрабди. Она қалби хат замирида қандайдир қалбакилик, сохталик борлигини дарҳол пайқади. Ташвишланиб, таниш-билишлари, қариндош — уруғларидан сўраб-суриштиришга тутинди. Кейин милиция, прокуратура органларига мурожаат қилди. Орадан икки ой ўтгач, Бўстонлиқ районидаги «Майдонтол» деб номланган ялангликдан қизининг мурдаси топилганлигини эшитганда эса даҳшатдан ҳушидан кетди.

Жиноятчи ким, ёшгина қизнинг жонига қайси номард қасд қилди экан? Негадир кўпчиликнинг эсига лоп этиб Раҳмоновлар тушарди, бироқ буни далиллар билан исботлаш керак эди.

— Опамни ўша куни ЦУМда кўрган эдим, — деб қолди Мақсудадан кичик укаси. — Ўқишдан қайтаётганимда кимнидир кутаётгани учун бўлса керак, ёмғирдан паналаб кираверишда турган эди.

Айнан 14 январь куни Анвар Раҳмонов ҳам, ўғли ҳам Бўкадан эрта кетиб, кеч қайтганликлари аниқланди. Бироқ ота устамонлик билан чап берди.

—Мен Тўйтепа районлараро базасидан мол олишга борган эдим — гувоҳларим етарли, — деди пинагини бузмай. — Ўғлим ҳам мен билан бирга эди.

Қўшимча терговлар ва гувоҳлар билан суҳбатда шофер Вейсал Малик ўғли молларни дарҳол олиб бўлишгани, сўнг ота-бола номаълум томонга жўнаб кетганлигини айтиб берди. Орадан ўтган вақт ҳисоб-китобларга қараганда тахминан уларнинг Тошкентдан фожиа содир бўлган жойгача бориб қайтишларига етарди. Воқеанинг манзараси тобора равшанлаша борди. Қизнинг тан жароҳатлари нимадир кескир нарса билан зарб берилганлигидан дарак берарди. Сўнгги пайтларда Абдуваҳоб қандайдир мақсад билан машина капотида муқим олиб юрадиган бел-курак эса қаёққадир ғойиб бўлган эди...

Устига ёпилган пальтодаги бензин доғлари, чала чекиб сочиб ташланган сигарета ва бўш гугурт қутиси мурдани ёқиб юборишга уринганликларини кўрсатиб турарди. Марҳуманинг укаси айтганидек, шиғалаб ёғиб турган ёмғир туфайлигина бензин олов олмаган бўлса керак. Демак, Мақсуданинг ўлдирилган куни айнан тахмин қилинган вақтга тўғри келяпти... Гувоҳлар Абдуваҳобнинг негадир ғалати кайфиятда анча вақтгача асабийлашиб юрганлигини таъкидлашди, умрида хотини билан бирон ёкка бормаган Анвар Раҳмоновнинг кўп ўтмай биргалашиб дам олгани кетганлиги ҳам шубҳани тасдиқлаб турарди.

Ниҳоят машина ўриндиғидаги қон доғлари ҳам марҳуманики эканлиги суд медицина экспертизасида аниқлангач Абдуваҳоб дош беролмай қолди. Армиядан келибоқ отаси билан Мақсуданинг «тарихидан» огоҳ бўлганлиги, дарҳол ўзича хулоса чиқарганлигини бўйнига олди.

— Айб Мақсудада эди. Оиламизда тинчлик ўрнатишнинг бирдан-бир йўли уни йўқ қилиш, деган қарорга келдим, — дея ҳикоя қиларди Абдуваҳоб.

Бедодликни қарангки, муштумдаклигидан ўзига бино қўйган, аввало ўзи ва оиласи кейин эса ўзгалар ҳақида фикрлашга ўрганганлиги учун дастлабки беномуслик улардан ўтганини, воқеаларнинг бутун ривожида ота-ўғилнинг гуноҳи баб-баравар эканлигини ўйлаб ҳам кўрмабди.

Ораларидан шарм-ҳаё пардаси кўтарилган ота ва бола гапни бир жойга қўйиб қотиллик режасини тузиб олдилар.

— Отам Мақсудани тузоққа туширадиган, мен эса у билан ҳисоб-китоб қиладиган бўлдим, — дейди кичик Раҳмонов. Тошкентда овқатланиб, «Роҳат» кўли яқинидаги бензин қуйиш станциясида қайта учрашдик. Майдонтолга етиб келгач бел-куракни олиб мен «ҳисоб-китобни» битирдим, отам эса машинадан тушмасдан атрофни томоша қилиб ўтирди.

Разолатни қаранг, ўғли бир бегуноҳ инсоннинг қонини тўкяпти, ота эса хотиржам атрофни кузатаётганмиш... Кейин жаҳолат ва қабоҳатни юракларига жойлаштирган бўри болалари сингари жиноятларининг изини яширишга ҳаракат қилиб, ўзларини минг ёққа урдилар. Жумладан, «Темурни» ўйлаб топиб, унинг номидан Мукаррам опага хат ҳам юборишди...

Анвар Раҳмонов шу билан қорлар ёғилиб излар босилди, деб ўйлаган эди. Уддабуронлик ва пулдорлик ҳамма нарсага қодир, жиноятни ҳам яшириб кетаман, деб хомтама бўлган Раҳмоновлар қайтадан эски юмушлари билан овора бўлиб, қаллоблик билан мол-дунё орттиришга киришиб кетдилар.

— Энди гап-сўзлар босди-босди бўлгунча, ёнимда ишлаб тур,— дея ўғлини ҳам ўзи директор бўлган гастрономга ишга жойлаб қўйди. Абдуваҳоб билан «ора очди» бўлингач, хотинини олиб курортга дам олишга жўнади...

Бироқ дасти-дароз, «ақлли» кимсаларнинг ўйлаганидек ёпиғлиқ қозон ёпиғлигича қолиб кетмади. Прокуратура ва тергов органлари Мақсуданинг қариндош-уруғлари берган шикоятга асосан қидирувни давом эттирдилар.

Гувоҳлардан Муҳаббат Ҳасанова Раҳмоновнинг кайф устида:

— Сени ҳам Мақсудага ўхшатиб тинчитиб юбораман, деб валдираганини, кейин бу ҳақда ғинг деб бировга оғиз очсанг мендан яхшилик кўрмайсан, деб пўписа қилганини айтганида калаванинг учини янаям аниқлаштириб берди.

Ниҳоят қилмишлари учун жавоб берадиган пайт етиб келди. Тинтув пайтида қонли фожианинг изларидан ташқари мол-дунё гадоларининг бошқа жиноятлари ҳам очилиб қолди. Уйдан чайқовчилик қилиб давлат, халқ мулкини ўз шахсий манфаатлари учун ўзлаштириб, орттирилган, яшириб қўйилган катта бойлик топилди. Пўлат қутичада 17 минг 330 сўм пул, 10 та тутилмаган гилам, 15 минг 441 сўмлик 38 дона тилла буюм, 110,5 килограмм олий навли чой, аёллар пойабзаллари ва бошқа буюмлар чиқди.

Умрининг мазмунини текин бойлик орттириш деб билган, бу йўлда ҳар қандай пасткашликдан ҳам қайтмаган Анвар Раҳмонов хонадонининг режалари кўкка совурилди. Улар ҳамма нарсани ўз қаричлари билан ўлчаб, айбларини ўзларича пул ва мол-мулк қудрати билан яширмоқчи бўлдилар. Бироқ орттирган текин бойликлари аксинча, уларни ҳалокат чоҳига судраб кетди.

Яқинда ота-бола жиноятчиларнинг иши судда кўрилиб, ҳақ жойида қарор топди. Анвар Раҳмонов 7 йил, Абдуваҳоб Раҳмонов эса 13 йил муддатга озодликдан маҳрум этилдилар. Инсонлик қиёфасини йўқотган кимсаларга берилган жазони кўпчилик қўллаб-қувватлади.

Бироқ масаланинг бошқа томонлари кишини беихтиёр хаёлга толдиради. Ота—боланинг қонли, иснодли қилмишлари қандай содир бўлди, унинг сабаби нима? Бизнингча улар жиноятининг илдизи манманлик, шахсиятпарастлик, очкўзлик ва қонунни менсимасликка бориб тақалади. Қолаверса очкўзлик дастлаб куртак ёзган пайтдаёқ маҳалла-кўй, таниш-билишлар томонидан олди олинмаганлиги бора-бора катта жиноятларни келтириб чиқарди.

Раҳмоновлар пул-дунё орттирди, уларга тўғаноқ бўладиган кишилар йўқ, деб ўйлади баъзилар. Бироқ бундай фикр юритганлар чучварани хом санайдилар!

**Э. ЖЎРАЕВ,**
**Тошкент область прокурори, адлия катта маслаҳатчиси,**

**Т. РИХСИЕВ,**
**Тошкент область судининг аъзоси.**

Редактор **Н. НАСИМОВ.**

## ТЕЛЕВИДЕНИЕ

**МТ-I.** 9.00— «Время». 9.40— «Горнчилар қаердасиз!». 10.25 — Концерт. 10.45 — «Агар ёшлик билганда эди...». Ҳужжатли фильм. 11.05—«Уфқ». 12.05 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — В. И. Ленин номидаги пионер ташкилоти туғилган кунга бағишланган ҳужжатли фильмлар. 16.10 — Концерт. 16.55 —«Ерда, самода ва денгизда». 17.25 — Халқ куйлари. 17.40 — «Шахмат мактаби». 18.10 — Камер хорининг концерти. 18.30 — «Миллионлар ленинча университети». 19.00 — «Расмларда қуёш акси бор». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — «Эстафета». 2-кўрсатув. 20.05 — «Мангу даъват». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 2-қисм. 6-серия. 21.30 — «Время». 22.05 — «Наҳотки, ўша Татьяна бўлса». Телевизион фильм премьераси. 23.05 — «Дунё воқеалари». 23.20 — СССР халқ артисти А. Соловьяненко концерти.

**МТ-II.** 9.00 —Эрталабки гимнастика. 9.15 — Илмий-оммабоп фильм. 9.35 ва 10.35 — Умумий биология. 10.05 ва 13.30 — Испан тили. 11.05 — Тарих. 11.30 ва 12.35 — В. Шекспир. «Гамлет». 12.05 — «Сиз яратган боғ». 13.10 — Табиатшунослик. 14.00 —А. И. Герцен. Ҳаёти ва ижоди саҳифалари. 14.45 — «Министр бўлмоқчиман». Бадиий фильм. 16.15 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Телевизион ҳужжатли фильм. 19.05 — «Камалак». 19.30 — «Қишлоқ янгиликлари». 20.30 — «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 — Ҳужжатли фильм. 21.00 — Россияда бадиий металл. 21.30 — «Время». 22.05 — «Унутилган буюмлар». Телевизион бадиий фильм премьераси. 23.15 — Жаҳон велосипед пойгаси.

**ЎзТВ-I.** 11.30 — Ўзбекистон ССР тарихи. Тошкент — тинчлик ва дўстлик шаҳри. 12.00 — «Валерка, Рэмка плюс...». Телевизион бадиий фильм. 12.30 — Тошкент — тинчлик ва дўстлик шаҳри. 13.00 — «Премьера». Телевизион фильм. 18.05 — «Байрамингиз билан пионерлар». Тантанали линейка ва парад. 19.00 — «Меҳнат коллективлари ва уларнинг корхоналар, муассасалар, ташкилотларни бошқаришдаги ролини ошириш тўғрисида СССР Қонуни лойиҳасини муҳокама қиламиз». 19.20 — Рус тилига бағишланган республика илмий-амалий конференциясига. Ҳужжатли фильм. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Концерт. 20.30 —«Ахборот». 20.50 — Концерт (давоми). 21.30— «Время». 22.05 «Ғўза парваришига — аъло сифат». 22.20 — «Камалак». Телеспектакль премьераси. 23.15 — Янгиликлар.

**ЎзТВ-II.** 18.15 — Ўқитувчилар учун консультация. 18.45 — Телефильм. 19.10 — Реклама. 19.30 — «Она шаҳрим — — Тошкентим». 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — «Она тили». 20.50 — Телевизион фильм. 21.00 — «Фан уфқлари». 21.30 — МТ-II.


ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000 Тошкент — П ЛЕНИН кўчаси, 41

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748, масъул секретарь—334808, 325353, секретариат — 325750. БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 325778, саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749, қишлоқ хўжалиги — 325647, пропаганда—325645, адабиёт ва санъат — 325767, фан, маданият ва олий ўқув юртлари — 325553, совет қурилиши — 325645, ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733, хатлар ва оммавий ишлар; фельетонлар — 334048, 325354. Фотомухбир — 325894.